

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Sub semnul Congresului al IX-lea al partidului

LUMINA MARELUI FORUM

despre însemnătatea marelui forum comunist de acum douăzeci și trei de ani vorbesc, cum nu se poate mai clar și mai deschis, realitățile în sine ale țării, transformările uriașe petrecute în toate domeniile existenței noastre materiale și spirituale, înflorirea economică și socială care a făcut din acest răstimp arcul de boltă al unei epoci cu cele mai adânci și mai întinse rezonanțe în destinul național. Calea progresului și civilizației socialiste a patriei a dobândit, odată cu Congresul al IX-lea al partidului, dimensiuni noi, de o înălțare și amplitudine sustinute a spiritului revoluționar, creator, cu întemeieri pe realități prezente și în conexiune cu lesăzările generale aplicate la condițiile noastre.

Eveniment inegalabil, marele forum a marcat un sustinut și laborios proces de gândire politică vie, activă, determinând schimbări de optică și atitudine cu efect pozitiv în istoria construcției și devenirii noastre socialiste. Lupta împotriva inerției, a sa bloanelor, a rutinei cu tot cortegiul lor de prejudecăți și stări mimetice, dogmatice și-a găsit în evenimentul crucial din vara anului 1988 un rezim și o susținere de o desăvârșită exemplaritate. Partidul însuși și-a revizorat menirea și vocația în fruntea unei lupte care avea să-l consacre ca centru vital al întregii națiuni. Partidul, sublinia nu de mult tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să emită lumina care să călăuzească întreaga națiune pe drumul comunismului. Este deci necesar ca partidul să rămână permanent în față, să fie mereu pătruns de spiritul revoluționar, să trăgă permanent concluzii din realitățile sociale, din marile succese ale științei și cunoașterii umane. Lumina aceasta despre care vorbeste secretarul general al partidului își are izvorul și matca în evenimentul istoric deschizător de nouă epoci în munții și văile întregii țări. Unitatea de neclintit a poporului în jurul partidului, al secretarului său general, are în această lumină temelii și valoarea unui act de conștiință exponențială. Epoca pe care o numim cu numele cititorului său, Epoca Nicolae Ceaușescu, ne marchează istoric în profunzime și pe spații vaste ale existenței, de la recuperarea tradițiilor și valorificarea moștenirii înaintate a trecutului și până la creșterea valorii materiale și spirituale ale prezentului, cu un impact deosebit de fertil în viitorul pe care ni-l edificăm.

valorile gândirii, ale muncii și creației se constituie într-un inestimabil tezaur al patriei și au, din perspectiva permanentă procesului revoluționar, un vast cimp de referință în lumea preocupărilor actuale, în străduința generală de înfăptuire a programelor și obiectivelor adoptate de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului. Tezele prezente de tovarășul Nicolae Ceaușescu, orientările și sarcinile cuprinse în cele două expuneri care prefațază dezbaterile ce au loc în vederea anunțatei plenare a C.C. al P.C.R. reprezintă un programatic document al actualității, imprimând cursului transformărilor, ce s-au produs și se produc în societate o dinamică nouă, de un îneciat și excepțional interes. Ne regăsim în expresia și spiritul lor pe dimensiunea largă a evenimentului de acum douăzeci și trei de ani, într-o etapă care, firește, este cu totul alta, mult mai complexă și cu înălțimi în relief economic, moral-politic și social ce atestă marea justete a drumului parcurs. Trăm timpul unei noi stări de conștiință și ne abordăm deschis liniile ei direcționare și necesare în construcția umană, după criteriul unei noi calități a muncii și vieții, a gândirii și acțiunii practice, revoluționare. S-a dezvoltat larg și s-a precizat mai bine rolul științei și culturii în făurirea noii societăți, pornindu-se de la faptul că nu se poate vorbi de realizarea socialismului și comunismului fără a seza la temelia lor cele mai noi cuceriri ale științei și culturii, ale cunoașterii umane în general. Numai și numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii, culturii, ale cunoașterii — arată secretarul general al partidului, se pot asigura și realiza scopurile și fericele întregii națiuni. Purtător de nouă conștiință, în această accepție și în lumina acesteia, ilustrându-se prin fapte și atitudine pe măsură, omul gândirii și făturii noii societăți, al înălțelor realități și aspirații, primește lumina vie și călăuzitoare a ideilor care-l consacră în centrul preocupărilor întregului partid și ale întregii societăți. În această accepție și după o asemenea rațiune se ilustrează și cultura și arta, literatura, creația care, în ordinea noii sale sensibilități, este constituită într-un factor specific de formare și afirmare a personalității umane, fiind un mijloc cit se poate de expresiv și în permanență necesar al edificării de conștiință.

Personalitate pregnantă în peisajul literar actual, Nicolae Dragoș își construiește, senin și calm, cu echilibrul inteligenței dobândite din implicarea lucidă în frământările realului, o lume poetică deloc simplă, ce invită gândul la peripluri largi prin tărâmurile cuvintului și-l îndeamnă a se opri stăruitor asupra întrebărilor adânci ale existenței umane. Desfriză, și în ultimul său volum de versuri („Fintina din oglinzi”), spiritul heraldic-tutelar al lui Argeșii, limpezimea barbiliană a ideii, corespondențele blagiene ori inflexiunile poeziei populare ce în precum o țesătură secretă, ascunsă, cuvintele într-o armonie de sugestii capabilă a da coerență unei viziuni migăloase și îndelung articulate. Cele cinci despărțiri ale cărții sînt ca treptele de înaintare în universul poetic al lui Nicolae Dragoș, o dialectică subtilă ce pornește de la condiția (Nașterea poemului) și ajunge la iubirea de patrie (Eternitatea din viața) — trecind prin necesarele praguri intermediare: meditații asupra timpului (Logica anotimpurilor), asupra vârstei și a iubirii (Stăne și istorie (Statuia unui sat)).

Poetul definește, mai întâi, o lume a conștientelor cosmice la senzarea cărora se naște cîntecul. Natura nu este un haos — ci o scară a ordinii, o aranjare de cupole una peste alta străbătute de săgeata timpului: „Tei luna... Ori o parte din ea... / Luna pe cînd e doar o jîmbă pufoasă / Ori o agrafă îndrăgostită / Sau o scoică ce-a trăit ani mulți / Într-o mare aurie... / Mai tei — dacă-i e la-demină! — Marea / Ori o parte din Marea, o parte de val, / O umbră de țărnam... Atît cit / Fragila barcă a Lumii poate fi cuprinsă / Într-o oglindă nestatornică... // Poți să auzi — / Cu puțină imaginație — / O unghie de șidel cîntînd / Cutremurată strunele din adîncuri / Ale unei chitare licheide... / Și poți să vezi cum pe creasta de val / Răsărind, dansează cîntecul... / Luna, arcuș aurii ce călătorește duios / Pe strunele apei... (A doua lecție de poezie). Iată, acest splendid poem poate prelunge până la eristică pură discuțiile despre sursologie: intrarea amintite de Frevet, imaginea este eminesciană, universul străpuns de ideea care naște în urma ei, „cîntec” este de sorginte barbiliană. Și totuși, Nicolae Dragoș edifică spre altceva. Interesantă mi se pare, mai că în natură consonanțele se organizează numai pe verticală. În plan orizontal se mișcă, vom vedea, ființa umană — iar „cîntecul” se naște numai la intersecția dintre aceste direcții fundamentale. Dacă în primul ciclu de poeme al cărții afirmăm despre condiția „naturală” a creației și zăbovim în elogiul cosmosului supraetajat, în ciclul următor intră în scenă factorul uman. Privirea gândului măsoară planul orizontal: „Mă uit în urmă: trecuși anii, / Florile stîsne trec în litanii. / Mă uit în față, anii prin ceață — / Pasul cu mersul iarăși se-nvăță” — dar apare, ca punct de reper, un segment din axa verticală: „Ah, tu, stejar, sub zări ceresti, / Prin anotimpuri treci, veșnicist, / Frunzele-ți cad rotitoare prin vînt / Altele noi zboru-și iau din pămînt” (În litanii). Florul existenței vegetale trezește dor de eternitate, dor de dincolo de viață, sentimentul neputinței de transcenderă amorf, oarecum, în fața conștiinței că omul este singura măsură a tuturor lucrurilor. În acest „sistem al consonanțelor”, omul este un moment al limitelor orizontale (ceer — a teap), ca și cînd (de fapt: pentru că) esența lui ar fi (— este) mersul, deplasarea pe suprafețe. „Veșnicia tristă” șade în această lipsă: natura

Luceafărul

EMINESCIANA

„Locul geometric”

În primele sale articole, precum se știe, Eminescu manifestă înclinații latinitine. În 1870, dată fiind unciencia sa la Școala lui Aron Pumnul, se simte obligat să-și apere profesorul împotriva broșurii lui D. Petrino (de sugestie mai presă de ostilă Lepurariului. Acțiunea latinistilor / se pare a fi fost nobilă, eficientă, intrucit a condus la deșteptarea națională a românilor. Latinismele utilizate masiv în traducerea sa din Critica rațiunii pure pot avea accesul semnificativ, de altfel I. Rădulescu Pogoneanu îi va reproșa abuzul de „ardelenisme” în această țară (mădăre). Multe alte observații pe tema limbii, a specificului național, a culturii române etc., se leagă tot de problema transilvană, acută și fierbinte după constituirea dualismului. Cunoscuta coalitie îi apare ca o formă politică retrogradă, „ce contrazice natura obiectivă a monarhiei, dreptul ce-l are fiecare popor de a-și determina voința prin legi și de a avea un propriu organ pentru formularea acestor voințe, o legislație”. Într-o însemnare precede ca Helade în Teze și antiteze, o filozofie românească implicînd „între pietrele ei unghiere două cestuni nepuse în filozofii și nestudiate de nimeni —

Marian Vasile

Continuare în pag. a 11-a

EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — tablou de Gheorghe Ioniță

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

„Fintina din oglinzi”

Personalitate pregnantă în peisajul literar actual, Nicolae Dragoș își construiește, senin și calm, cu echilibrul inteligenței dobândite din implicarea lucidă în frământările realului, o lume poetică deloc simplă, ce invită gândul la peripluri largi prin tărâmurile cuvintului și-l îndeamnă a se opri stăruitor asupra întrebărilor adânci ale existenței umane. Desfriză, și în ultimul său volum de versuri („Fintina din oglinzi”), spiritul heraldic-tutelar al lui Argeșii, limpezimea barbiliană a ideii, corespondențele blagiene ori inflexiunile poeziei populare ce în precum o țesătură secretă, ascunsă, cuvintele într-o armonie de sugestii capabilă a da coerență unei viziuni migăloase și îndelung articulate.

Cele cinci despărțiri ale cărții sînt ca treptele de înaintare în universul poetic al lui Nicolae Dragoș, o dialectică subtilă ce pornește de la condiția (Nașterea poemului) și ajunge la iubirea de patrie (Eternitatea din viața) — trecind prin necesarele praguri intermediare: meditații asupra timpului (Logica anotimpurilor), asupra vârstei și a iubirii (Stăne și istorie (Statuia unui sat)).

Poetul definește, mai întâi, o lume a conștientelor cosmice la senzarea cărora se naște cîntecul. Natura nu este un haos — ci o scară a ordinii, o aranjare de cupole una peste alta străbătute de săgeata timpului: „Tei luna... Ori o parte din ea... / Luna pe cînd e doar o jîmbă pufoasă / Ori o agrafă îndrăgostită / Sau o scoică ce-a trăit ani mulți / Într-o mare aurie... / Mai tei — dacă-i e la-demină! — Marea / Ori o parte din Marea, o parte de val, / O umbră de țărnam... Atît cit / Fragila barcă a Lumii poate fi cuprinsă / Într-o oglindă nestatornică... // Poți să auzi — / Cu puțină imaginație — / O unghie de șidel cîntînd / Cutremurată strunele din adîncuri / Ale unei chitare licheide... / Și poți să vezi cum pe creasta de val / Răsărind, dansează cîntecul... / Luna, arcuș aurii ce călătorește duios / Pe strunele apei... (A doua lecție de poezie). Iată, acest splendid poem poate prelunge până la eristică pură discuțiile despre sursologie: intrarea amintite de Frevet, imaginea este eminesciană, universul străpuns de ideea care naște în urma ei, „cîntec” este de sorginte barbiliană. Și totuși, Nicolae Dragoș edifică spre altceva. Interesantă mi se pare, mai că în natură consonanțele se organizează numai pe verticală. În plan orizontal se mișcă, vom vedea, ființa umană — iar „cîntecul” se naște numai la intersecția dintre aceste direcții fundamentale. Dacă în primul ciclu de poeme al cărții afirmăm despre condiția „naturală” a creației și zăbovim în elogiul cosmosului supraetajat, în ciclul următor intră în scenă factorul uman. Privirea gândului măsoară planul orizontal: „Mă uit în urmă: trecuși anii, / Florile stîsne trec în litanii. / Mă uit în față, anii prin ceață — / Pasul cu mersul iarăși se-nvăță” — dar apare, ca punct de reper, un segment din axa verticală: „Ah, tu, stejar, sub zări ceresti, / Prin anotimpuri treci, veșnicist, / Frunzele-ți cad rotitoare prin vînt / Altele noi zboru-și iau din pămînt” (În litanii). Florul existenței vegetale trezește dor de eternitate, dor de dincolo de viață, sentimentul neputinței de transcenderă amorf, oarecum, în fața conștiinței că omul este singura măsură a tuturor lucrurilor. În acest „sistem al consonanțelor”, omul este un moment al limitelor orizontale (ceer — a teap), ca și cînd (de fapt: pentru că) esența lui ar fi (— este) mersul, deplasarea pe suprafețe. „Veșnicia tristă” șade în această lipsă: natura

are în sine însăși verticala, timpul, creșterea neînclătă de jos în sus (și căderea, la fel de sus în jos); obținind curgerea, omul li dă configurație de lanț, de verigă în lanț, o rotunjește devenindu-i centru continuu. În fond, „miracol interzis” va să zică „veșnicie tristă”, etern granitic ori vegetal necuprins de săgeata vieții adevărate, a vieții care moare viețuind, care se vede pe ea însăși oglinindu-se. Un cuvînt cu mare rol în poezia lui Nicolae Dragoș este „jertfa”: „O naștere-i în jertfă”; „Și jertfa nouă și-o va smulge lutul”; „Fecunda jertfă a florilor”. Abateră spre glie și ridicarea din aer, năsterele viitoare înșind din oprită momentană a fluxului, a curgerii, izbucnind din retragerea sinelui în sine — indică viziunea unui univers pulsatoriu. Lucrurile sînt spuse, unorii, cu simplitatea locurilor comune — avînd tocmă de aceea fir poetic: „În templul tău, de-o veșnicie, / Apun oamenii / Ca tu să fii veșnică... // Numai gândul, numai el, poate asemenea ție să fie / Și poate mai presus decît tine / El te vede, te știe / Tu nu știi dacă-l vezi, / Dacă-l cunoști” (Numărînd nemurirea).

În ordine uman-istorică, jertfa devine cuvînt care-și caută trup pe deasupra apelor și a pămînturilor, precum în acest poem despre iubirea de Mihai Viteazul: „Umbră prin țără veșnic cap de domn, / Fără odihnă umbră, fără somn. / Din munți în munți trecînd, din deal în deal, / Spre Dunăre tot vine din Ardeal, / Îl duce dor spre credincioși oșteni / Ce asfînit-au la Călușăreni. / Își adă trupul preschimbat în măr / Aprins în singe lângă Selimbăr. / Gîndul li spîm privighetor și sturzi / Cu lacrimi arse pe Cîmpia Turzii. / I-aude cum din veacuri dau să ardă / Mocnita jertfă pe tăis de bardă. / Arbori

Nicolae Georgescu

Continuare în pag. a 3-a

POEZIA DRAGOSTEI DE ȚARĂ

În pagina a 3-a

„DUNĂREA”

În paginile 5-8

SCRIITORII VORBESC DESPRE PATRIE

Portret

Numai cine n-a stat vreme mai îndelungată în preajma sa, fără să-i tulbure prin scilaia întrebărilor, multe și mărunte, lucrul și visarea, poate să greșească, din grabă și nepreciepere, numindu-l pe Victor Vișoreanu olar, ce-i drept de excepție, dar tot în limitele înguste și fără strălucire ale unui meșteșug periferic, prea vechi și prea rudimentar să mai aducă ceva nou în clasamentul hiperestetilor, care se bălăcesc de acum în fluxul fascinant al artei cibernetice, înconcord emofii la care omul obișnuit nu se poate înălța lipsindu-i instrucțiunile de recepție.

Eu unul, socotindu-mă și un om obișnuit și doritor de clipe de visare, în alergătura mea cu „mersul trenurilor” într-un buzunar și-n cealaltă cu, o „Carte de amintiri” — pretențios titlu dat unui caiet cu file albe confecționate la o mărunț cooperativă meșteșugărească de prin nordul țării — găsesc de fiecare dată, mare păcat că prilejurile sînt tot mai rare, la Victor Vișoreanu

Cu fața cătrec viitor

Se sublinia în Expunerea secretarului general al partidului, comunistul „trebuie să se aite în jocurile hotărâtoare, să fie în primele rânduri, să acționeze pentru unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii în buna desfășurare a activității de înfăptuire a planurilor și programelor”. Este un îndemn și pentru noi, scriitorii de a ne afla „în jocurile hotărâtoare” și de a acționa prin toate mijloacele de care dispunem, cu energia care este proprie cuvintului „ce rostește adevărul”. Fac parte din categoria oamenilor care au plecat dintr-un sat sărac, urmînd îndemnul părinților de a face un pas mai înainte pe drumul existenței mele, un pas care, lor, părinților mei, nu le-a fost îngăduit, fiind nevoiți, încă de cînd erau și ei în vîrstă copilăriei să măsoare pogonul cu pumnul, să-și facă fier de plug din palma plină de cicatrici și să-și pună pe frunte numai cuvîntul în care stricosea și în care nestemate ale stropilor de sudoare. O asemenea cunună purtase și eu alături de ai mei, cunoscînd încă de atunci adevărul că numai prin muncă poți să-ți luminezi cit de cit calea vieții. Atunci, în primii ani ai adolescenței mele peste care se profilau mai mult sau mai puțin vizibil arcașele unui romantism hrănit cu puține cărți de literatură — pe atunci, ivirea unei cărți, a unei singure cărți de literatură în sat constituia un eveniment care trecea dintr-o uliță în altă uliță și făcea cite un popas în casele mai răsarite pentru delectarea cite unui știutor de carte, — mi se părea că nici drumul vieții mele nu mă va duce mai departe. Da, sufeream și mă cuprîndea o tristețe nedeslușită încă pe care nu mi-o puteam scutura de pe umeri decît seara cînd ne adunam de vatră și începem sălăd despre tot ce am făcut în cuprînsul zilei, ce am făcut bine sau mai puțin bine și ce urmează să facem a doua zi și frecvent se puneau problema învățurii, că numai cu învățatura pot fi biruite nevoile care se hrănesc din neștiință. — Uită-te, băiete, în sat la noi și așa e în toate satele, cite stie cit de cit puțină carte și-a ridicat fruntea, stii și tu: Ai carte, ai parte! O să vă dăm la școală să învățați. N-o să ne fie ușor, nici nouă, nici vouă, dar dacă vreți să vă fie bine, să fiți vrednici, să munciiți fiecare pentru doi, unul pentru pinea noastră de azi, al doilea pentru pinea albă de mîine.

Asa vorbea mama gîndindu-se și la viitor. Dar nu trebuie să-l uit nici pe tata, că și el, ca să putem învăța la școală, fiind știutor de carte și avînd un scris frumos s-a angajat într-un post modest, cu o leață mică dar îndeajuns ca să ne acoperim cheltuielile de școală și plata chiriei pentru o cameră unde nu încăpeau decît un pat

Ion Potopin

Continuare în pag. a 10-a

Un critic „nou” de altădată

Omagiat cu mai mulți ani în urmă, de prilejul împlinirii unei vîrste respectabile, în sala cu oglinzi a Casei Scriitorilor, Serban Cioculescu a ținut să împartă omagii care i se adresa cu foști colegi de generație și de echipă critică: Pompiliu Constantinescu, Perpessiciu, Vladimir Streinu.

Alături de coechipierii generației sale a fost una din oglinzile în care s-a privit literatura română interbelică în plină formare și afirmare. Evident, cei citați n-au fost singurii creatori de climat literar în presa deceniilor dintre cele două războaie, dar ei s-au distins prin imbrățișarea programatică a cronicii literare și atitudinii la zi. Ca profesori de română, spre deosebire de cei vechi, de Mihail Dragomirescu, de G. Ibrăileanu, de E. Lovinescu, Raliera lor, tirzie și demonstrativă, la cel din urmă nu face decît să complice lucrurile pe care Serban Cioculescu le-a împezit fără echivoc în amintirile sale. Experiența Kalenderilor, scurtă și expresivă inițiativă publicistică de grup, i-a așe-

zat pe Pompiliu Constantinescu, pe Vladimir Streinu, pe Serban Cioculescu, mai aproape de G. Ibrăileanu decît de E. Lovinescu. Caracteristica reacție polemică în apărarea lui Caragiale, care s-a produs în 1935, în replica la articolul lui N. Davidescu, care vedea în Caragiale un „ultim ocupant fanariot”, îi așază pe Serban Cioculescu din nou alături de Perpessiciu, de Vladimir Streinu, de Pompiliu Constantinescu. A fost pentru Serban Cioculescu prilejul unui lung excurs istoric care ținea la definirea direcției atacurilor anticaragiale ale căror punct terminus era intervenția lui N. Davidescu. Definitivitate pentru Serban Cioculescu, ca și pentru colegii săi, a fost respectarea necorolarilor meșteșugărești de prin nordul țării — găsesc de fiecare dată, mare păcat că prilejurile sînt tot mai rare, la Victor Vișoreanu

M. Ungheanu

Continuare în pag. a 11-a

George Țârnea

Continuare în pag. a 10-a

NOUA GEOGRAFIE LITERARĂ

DEMOCRATIA CULTURII

Un concept ilustrat de cărțile acestor ani

● Eveniment având rezonanțe istorice în viața politică, socială și culturală a țării, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, de la care se împlinește, în acest iulie, 23 de ani, a constituit o excepțională deschidere ideologică și de program cultural pentru creația românească, deschiderea cu consecințe fundamentale pentru realitatea literară, pentru apariția și consolidarea unei literaturi românești cu adevărat „noi”. O literatură, întemeiată pe diversitatea creației, asigurată de programul ideologic, organizată după criteriul realității, al unei realități vii, atâtă într-o continuă eferveșcență, o literatură, în fine, pornind de la tradiția noastră a unei culturi exprimate deja prin numeroase capodopere, care, acelea în primul rând, direcționează semnificațiile profunde ale unei creații noi, inedite. Apelu la „izvorul veșnic viu” al literaturii și culturii românești, apel care privește atât realitatea nemiloșită a patriei cit și tradiția, vie și ea, a unui popor demn și cu o cultură consolidată, „prezent” în misiunea, de înaltă responsabilitate, de a contribui la educația politică a poporului și la asigurarea unui climat cultural de înaltă calitate.

Asigurarea unui climat nou, democratic, și deschis la nou (efect de seamă al programului ideologic și cultural al Congresului al IX-lea al P.C.R.) a avut efecte dintre cele mai semnificative în crearea unor condiții capabile să asigure o exprimare largă, în domeniul culturii, celor mai buni creatori aparținând tuturor generațiilor de creație și deopotrivă, celor mai diverse zone ale țării. „O nouă geografie a literaturii române contemporane” pornește, într-adevăr, de aici și exprimă o evoluție a valorilor unde fundamentală este ideea de a asigura o concentrare autentică de forțe culturale, în condițiile unei diversități, care ea însăși tuteazăază astăzi cultura națională.

Asfel de incursiuni în prezentul literaturii sunt necesare și revizita „Luceafărul” le întreprinde frecvent, fiindcă unui program literar pe care și l-a asumat, încercând să înregistreze realitatea, creatorii românești contemporane, actualitatea acestei creații, implicarea ei în actual. Este ceea ce și propune și grupul următor, unde creații literare înierate comentate de volume recente ale unor scriitori din toate generațiile care exprimă, și ei, actualitatea unui moment literar.

CONFESIUNEA UNEI CONȘTIINȚE

După ce făcuse dovada unei incontestabile vocații epice cu două romane (Zilele cele scurte, 1981; Cumpenele, 1983), Stelian Tăbăras revine cu un roman dens, neovant, aproape cinematografic în care înfrînș și matrice captivantă, dar și tehnic narativă interesantă. Filmare la două aparate și cartea unei experiențe tandre, marcând, în cele din urmă, „ceara memoriei” cit mai ales personalitatea eroului-narator. Romanul e, de fapt, o confesiune a unei conștiințe în căutarea reperelor esențiale, a resorturilor de profunzime, a clarificării morale. O conștiință care refuză din principiu auzul drum de mijloc („aurea mediocritas”), înțelegând virtutea nu ca o medie aristotelică a exceselor, ci ca o opțiune febrilă, ca trăire pozițională, întemeiată pe înțelegerea din primul și ultimul pagini și pe precizarea că întimplările în au obșesia într-un trecut mai îndepărtat („ceas acum doisprezece ani”), gonit de o memorie afectivă care încearcă să reconstituie lanțul evenimentelor și să scoată la iveală motivațiile de profunzime. În alternanță de scene și tehnici narative, autorul dă expresie unor obsesii și revelații motivaționale, unor senzații asociative și gesturi involuntare, unor replici esențiale-repetitive — toate conștient și o introspecție de tip proustian (se știe că prin ambiguitate „arceșch” autorul timpului răzărit înțelegerea nu numai „scutită”, dar și „cercețare”, investigare, „telescopare” psihanalitică). Dar această răzărită febrilă a conștiinței de sine nu e abulică, întâmplătoare, nu se supune memoriei capricioase, întrucât eroul e, în regim introspectiv, dă o lucidă maturitate. El e conștient că „obsesiile trebuie să aibă o raționalitate discretă” (faptura, M. P., al avut dreptate cu madamele lui), p. 107 — replică similară cu cea de la p. 42. Se înțelege, astfel, că proustianismul acesta e de o referențialitate nu tocmai critică. Proustianismul de care vorbeam e, în acest caz, subordo-

nat viziunii narative, tehnici de ansamblu, ordonatoare.

Fire hipersensibilă, cu harul premonițiilor senzaționale, purtând pe obraz semnul unei credințe distinctivă, numit Oseutu Petre, își schimbă numele în Petre Amărășteanu. Absolventul faimosului liceu ploieștean și al filologiei bucureștene va deveni profesor la Institutul și critic literar. În este incredință, de către un fost coleg devenit regizor, un scenariu de film despre „Nunzia continuă” la care va lucra cu febrilitate în casa de lemn de la Sîrmea, din zona Branului. Și tocmai când contestă privatore la cercetările sale literare se tîneau lant, o prezentă tandră și însoțită se veste în viața lui, dînd un sens mai înalt existenței sale. E Iuliana, studentă la Universitatea din Iași (există indisputabil aici și un „complex Emil Codrescu”), cu care, parșind Bucureștii groznicului cutremur din martie 77, trăiește la Sîrmea clipe de neuit (memorabilă topografia, dar și figura bătrînului localnic Iacu). Fire problematică, eroul meditează că „fetele care nu e totală pentru un intelectual din cauza analizei continue, a rezervei de ironie și umor (...), a ritualizării gestului și gîndului ce duc spre perchezi, pugnându-i întrebară umană „de ce nu simțim la fel de analitic și în cazul unor referințe deosebite”. O întîmplată adevărată este o scenă de „dîm” teribil, în care acela trebuia să-și dea sufletul. Înscrisă în Petre Amărășteanu, se va căsători totuși cu Gabriel pentru a deveni profesoară navistă undeva la Pitești.

Deși întîmplările sînt ample, din Arcașii Gorgului (de unde este originea Iuliana) pînă în Maramureș, la Cavnic (unde au loc înțelegerile, de la București la Sîrmea ori de la Brașov la Turda, acțiunea e susținută, dinamică, de o abilitate scintilantă cinematografică, uzind de cea originală alternanță de planuri compoziționale într-un registru conștient de perspectivă și un obiectiv de perspectivă a treia și oferind o analiză complexă și sugestivă „filmare la două aparate” (în prim-planuri de introspecție tipologică).

În ciuda unor orălități irelevante, adesea plate, a tehnicii cam estetivă a unor întîmplări remarcabile de semnificație romanul e bine dozat epic, echilibrat, secvențial, relevant, măiestrie compozițională, dexteritate stilistică și concepție (lucidă) de prozator modern.

Z. Cărlugea

*) Stelian Tăbăras: „Filmare la două aparate”, Editura „Eminescu”, 1988.

TRADIȚIA PROZEI OBIECTIVE

Recent, a apărut un nou volum al Andei Raicu, al treilea în ordine cronologică, de pină acum; este începutul unui ciclu. Autoarea nu este o surpriză pentru cunosătorii literaturii actuale, ea debutând cu proză scurtă în 1971, tot la Editura Eminescu, unde „sau fost lipărite apoi celelalte opere. Cu ște cu vîinte, unul dintre acei scriitori pe care editura mizează, iar rezultatele confirmă această încredere.

Anda Raicu a parcurs drumul firesc, azi zice, al prozatorului trezindu-se la însemnările a aproape șeci, provenite din observarea pătrunzătoare a cotidianului, concretizate în scurte povestiri strînse sub titlul „Deschiderea spaniolă”, a roman („Nord”, se cheamă prima sa încercare romanică din 1979, urmata de „Flui luminii” tipărit în 1983), neevitînd însă nici nuvela, practică cu notabile rezultate artistice în volumul numit „Catalan”.

„Valsul dimineții” denotă un autor stăpîn pe mijloacele sale, abil în a împleți și destrăma destine, în a urmări evoluția concomitentă, în diverse planuri temporale, a mai multor personaje. Proza Andei Raicu este de factură realistă, analiza și descrierea (numeroase fiere care dintre ele fiind nu scopuri în sine, ci avînd o funcționalitate frapantă, menită a da consistență și putere de penetrație evenimentelor narative, personajelor aduse în scenă. „Valsul dimineții” intră în seria, bine reprezentată la noi, a romanelor vieții provinciale; acțiunea se desfășoară într-un orașel nenunțit, la confluența Argeșului cu Dunărea, către sfîrșitul deceniului al patrulea. Acesta ar fi punctul de reper temporal, de la care însă se pleacă înapoi, cu alte decenii, ajungîndu-se cu referințe, cu aduceri aminte pînă spre războiul de independență. Treierile prin ani, felul cum o anumită perioadă sau un anumit eveniment alunecă în altul, transformîndu-se și întîmnerînd prino o ciudată dialectică, se fac cu inspirație. Acolo, la confluența Argeșului cu Dunărea, este urmărită soarta familiei Voican, familie numeroasă, cu împrevizibile ramificații în timp și în spațiu. Autoarea continuă tradiția prozatorilor obiectivi, creatori ai unei lumi pe care o guvernează artistic după cum cred de cuvîntul, fără a face rabat firescului, vieții adevărate. Procedeele sînt evidente ale literaturii moderne, înțelegînd prin aceasta analiza psihologică subtilă, lipsa totală a tuseilor definitive, aproape orice personaj compunîndu-și profilul în timpul

Liviu Grăsoiu
*) Anda Raicu: „Valsul dimineții”, Editura „Eminescu”, 1987.

DIN LUMEA CÎMPIEI

O încercare în direcția unei proze regionaliste, pitorești prin mediu și cu destule abilități în narative, este ceea ce a lui Dumitru Sandu, autor, odată cu „Pe drumul Lehiului” (Ed. Literară, 1988), al unei culeri de nuvele ale căreri intenții sînt demne de tot interesul. Prozatorul e trăitor într-o regiune de cîmpie și de margine de Bărăgan, voința lui fiind aceea de a comunica o realitate nu doar „localistă”, ci mai cu seamă și socială. Ideea nu-i la drept vorbind nouă, deși o proză realistă dedicată acestei lumi de cîmpie dunăreană, posibilă după Alexandru Sahia, nu s-ar zice că avem, geografic fiind îngrat în prelucrarea ei literară, unde elementul „dubian” predomină asupra celui „campestru”.

Nimic din acestea în nuvelistica lui Dumitru

ISTORICITATE ȘI MITOLOGIE

semenea legături omotice, inducătoare de coerență, într-un alt anu românesc ce se întrevăde, alcătuit — decamdată din „Mierea” (1978) și „Glorie” (1987).

În ultima sa carte „Glorie”, Eugen Uricaru procedează la restaurarea unei stări mitice în spațiul realității. Soter Thot și Amneris fiind termenii unui ritual inițiat întru descifrarea engramii femininității. Cu excepția celei de a doua părți unde evenimentele proiectate în regim oniric au, tocmai din această cauză, înspăimîntătoare concrete și claritate a cosmosului. Vom strălui mai întii asupra acestei enclave în textul romanului din motive ce sînt de resortul întinț al tehnicii narative, autorul excelînd în analiza nu atât a anxietății în fața morții sau a presiunii necunoscutului, ci a procesului culobabilizării, mai atroz și, poate, mai dramatic. La limita tragică a pulverizării raporturilor umane fezitate de tradiție, eroul parcure simptomele apăsătoare ale victimă a suficientei agresive. În momentele terifiante, ce maximă tensiune generată de catastrofă (derajarea trenului), puterea melodramatică a legilor necrisce ale relațiilor dintre oameni este suspendată. Acum, caritatea se poate dovedi o capacitate de înțelegere a altor crize de existență umană. Deodată Proca, trăiește acut sentimentul vinovăției. La început ca pe o ne-definită gratuară, apoi constrins de argumentele violente întru demnitate de o flintă rudimentară (magazinerul Ionel) dispus la valorificarea „evemențelor” de tradiție, eroul „afirmare”, de țesere din anonim. Proca este suna agresivului absurdului pentru a se în culca senzația deosebită („complexul ciinelui”). A descoperi într-un gest de ajutorare sursa culobabilizării înseamnă, oricît ar părea de paradoxal, a adopta un punct de vedere um nu se poate mai realist. Dar Eugen Uricaru ambicionează să scrie o proză în al cărui model se află, programatic, turburarea frontierei dintre imaginar și real.

Miza romanului se află în altă parte. Deodată Proca descoperă o existență precară, marcată de rătăcirile succesive. Într-o zi, lumina Cărtii, nu-i salvează pe acest ciudat „literar” fîcîi dilemă, nici scriitorii de la tragicul și și necesarului „studiu al oglinzii”. La toate palierelor construcției românești se amplifică lăsa de aderentă la imaginația sa vie. „Glorie” este, în primul rînd, o apăsătoare crize de identitate, apropiind analiza rafinată și speculativă a anatomiei seculului. Cum spuneam, Proca aspiră la „gloria” literară, fiind un „scriitor” respins de directorul editurii, dar urmă-

ROMANUL FAMILIEI

Capacitatea de observație realistă și interesul arătat de rătăcirile succesive, în această sub-intenția analiză, par să fixeze trasăturile mai largi pe care se structurează proza Sofiei Arcan, donă debutul cu „Iosă helpana” (1979). În „Iosă helpana” și în „Iosă helpana” coordonate se încadrează și romanele „Noștile noastre iulii (1975) și „Singur în bătaia lunii (1977) unde intenția este accentuată de analiza, dar reușite, a caracterelor. În „Iosă helpana” și în „Iosă helpana” coordonate se încadrează și romanele „Noștile noastre iulii (1975) și „Singur în bătaia lunii (1977) unde intenția este accentuată de analiza, dar reușite, a caracterelor.

În „Iosă helpana” și în „Iosă helpana” coordonate se încadrează și romanele „Noștile noastre iulii (1975) și „Singur în bătaia lunii (1977) unde intenția este accentuată de analiza, dar reușite, a caracterelor. În „Iosă helpana” și în „Iosă helpana” coordonate se încadrează și romanele „Noștile noastre iulii (1975) și „Singur în bătaia lunii (1977) unde intenția este accentuată de analiza, dar reușite, a caracterelor.

Proape toate prozele Sofiei Arcan sînt romane ale familiei. Joc interupt nu semnifică destinație frînt al existenței creatoare, ci al celui la nivelul familiei. „Orgoliul Herganilor” devine motiv insistent urmărit în roman, poate coloză pe care se sprijină personajele în vastul angnaj epic. Este dorința de a menține cultul unei familii. Pe un fond, inițial al absenței, artistul plastic Miron Hergane își descoperă mama, într-un labirint existențial atent vegheat de Elena Hergane, cea care în roman apare cu numele simplu — Nana. Totul se desfășoară încert pentru început, aproape imposibil, prin cea persistentă ce înconșă personalajele. „Încă nu reușeam să le gășec locul credibil în această poveste... incredibil, absurd” mărturisise eroul romanului. Pornind din Informații Nanel, traseul epic se va edifica în timp. („Treptat cuvintele vor prinde formă, se vor organiza în imagini, vor prinde chip cel care mi-au însoțit copilăria: bunicii, tata, Nana, Tinașina...”). Totul dominat de orgoliul familiei. „Tu esti sortit să păstrezi, să aperi numele Hergane de neuitare” spune Nana adresîndu-se lui Miron. Personajul care se reține mai mult din roman este Nana, cea torturată de viitorul familiei. Înscelat în dragoste, toată forța posesivă a iubirii ei se canalizează în direcția eroului familial. Ea se îndreaptă spre Miron, protejat printr-o iubire iz-

Sandu, mai puțin „bărăganistă” decît se recomanda și mai apropiată, prin accentul realist și social, de o tradiție definită prin „Desculți” al lui Zaharia Stancu, însă privat de lirismul profund și sonor al aceluia.

„Pe drumul Lehiului” continue, asadar, cîteva schițe și nuvele afiate sub dominația unei literaturii realiste pe temă rurală (și nu, repet, în prelungirea epoului) ceea ce arată adeziuni nu atât de frecvente. Cele mai multe dintre nuvele păstrează un aer comun (unor chiar și cite un personaj-două), lăsînd impresia că s-ar fi putut organiza mai bine sub forma unui roman, previzibil, de altminteri și putînd să dezvolte materia socială de aci. E o lume definită cu precizie din punct de vedere cronologic, ieșind din război, prin ’45-’46, și căuîndu-și, în vremuri tulburi, un reazem moral. Nu puține reacții sînt insolite căci insolite erau și circumstanțele, ceea ce nu însemnează că prozatorul nu avea, cu „Morometii II” un precedent și încă unul de cea mai înaltă clasă. Nuvelistica de aci urmează oare experiență fără a deveni supărătoare prin obediență; dar sînt episoade, care, simplificate, fac referință la „Morometii”. Nu limba (în definitiv, iute și mușcătoare), nu etnografia, exemplificată puțin și în proporții nesemnificative, sînt de regîșit aici, „morometiene” sînt însă fără componenta filosofică, esențială totuși, a „morometianismului” eveniment pe care sub influența „Morometilor” ne grabim și le deducem de acolo. Caracterologia nu se abate de la schema de unani-

rînd cu obstință destul unor consacrați: maestrul Ieremia Palade sau Nichifor Goreac, personajul principal din „Mierea”, care tentase rășăirea de sine prin cufundarea în propriul trecut. Numai că Proca e un om fără bo-frație, deci fără fruct de călătorie spre București, pentru a participa la înmormîntarea lui Palade, marchează etapele pierderii libertății prin însușirea voinței inspectorului de asigurări, ins repulsiv și neliniștit, adept al teoriei despre „persona”. Lui Proca i se oferă un „cecut” prin furt de identitate. Noua sa imagine este construită sub privirile inspectorului Simion care îl erată calea, îi deslușește rostul printr-un act de terorism intelectual. Cînd, cu surprindere își dă seama că este manipulat (pentru cei din jur devine „Nichifor Goreac”), are un comportament imprevizibil, paradoxal pînă la absurd. A trăi deliberat nu înseamnă a trăi înconștient. Proprietatea specială a viziului potențată în cazul lui Deodată Proca luciditatea autoevaluarilor. Își dă seama de banalitatea relației cu Dora, înțelege condiția umilă a lui Kati, Escul e un priel al descoperirii lui Osi(ri). Rescrierea mitului existentă unor resurse eliberatoare, de răzvăritare chiar. O ruptură în viața sa se produce la „banchetul zeilor”. În timpul echinoctului, la locuința lui Amneris, intruchiparea efemeră a adevăratei iubiri, se înscenază episodul mitologic al uciderii lui Osi(ri). Rescrierea mitului în datele contemporaneității este destul de transparentă, autorul respectînd, cu fidelitate, schema scenariului tradițional. Mai puțin vizibilă este parabola despre Thot, descriabilă doar prin raportare la secvența finală a „ori-veshului”, la cataloafă maestrului Palade. Dincolo de știuile datele unei realități recente, trecînd peste aluviunile parapsihologice și simbolurile oculte (caseta ortocale a Micolui Noga), descoperim în Thot (patronul scribilor la vechii egipocieni) expresia unor puteri demitologice, date de stăpînirea cuvîntului. Cînd, în momentul morții, eroul se simțea în el, el dă viață universului. Și totuși, eroul copist de neînțelegere fanatică în fața infinitului, are forța de a rezista impulsului sofistic de a demonstra reversibilitatea fatală a tuturor lucrurilor.

Ca și în „Mierea”, Eugen Uricaru apelează la un exotism de sorginte asiatic, alternînd conștient paginile „cotidienești” cu scribura subitoliilor speculative. Din păcate, prozatorul însuși se răcește în labirintul spațiilor paralele ale analogiilor literare și ale vieții, obșcurizînd excesiv securile șaptele și semnificatiile obiectelor. Profesionalismul nu-l absolvă de diluarea substanței narative (Se pare că acest talent romancier nu cunoaște spaimele sterilității). El nu se ocupă de „mascociera” subiectelor și personajelor, ci, asemeni personajului său, Ieremia Palade, se „scrie” autentic, căută „altele de adevăruri”.

Nichifor Goreac venise în Oras ca să scrie o „carte extraordinară, poate singura carte adevărată din viața (sa)... Va fi însăși viața” spune el în „Mierea”. Palade are trufia de a afla misterul morții. Desigur, o carte despre moarte este o carte totală, dar atunci cînd un autor al literaturii devine chiar dărușă să, intrarea în propriul neant.”

Deodată Proca iese cu bine din această nouă capcană. Pentru cit timp însă? Și este el un „vingător”? Următoarele pagini ale cărții nu dau un răspuns limpede; rămîne pe altă dată, căci „Glorie” continuă un ciclu românesc.

Constantin M. Popa

*) Eugen Uricaru: „Glorie”, Editura „Eminescu”, 1987.

vortă din teamă; din palma că „numele Hergane” ar intra în neuitare. Aici, în această zbateră dramatică pentru descoperirea și păstrarea „orgoliului” familiei, se află consistența romanului Sofiei Arcan. Pentru că, altfel, multe pagini sînt greoaie, altele lineare, plate în relație. Chiar și unele personaje sînt lipsite de forță, nu se rețin, sînt configurate numai printr-o descriere exterioară — în primul rînd Toma, dar și Lavinia.

În destinația lui Miron Hergane, literar este rătăcit o dramă a artistului. Din relațiile pasi-unii lui artistice nu rezultă și conturarea unui destin creator. El este descris ca un artist plastic, dar nu trăiește în roman ca un creator în artă plastică. Singura dimensiune tensionată, cu forță epică, în roman este cea prin care se cunoaște și recunoaște, încercînd să se și perpetueze, orgoliul familiei. În această proză a familiei mi se pare că Sofia Arcan dă cele mai bune pagini ale romanelor sale. Și nu este puțin, scotînd că toate romanele prozatoarei includ această problematică.

Alexandru Ruja

*) Sofia Arcan: „Joc interupt”, Editura „Facta”, 1986.

INCERCĂRI NUVELISTICE

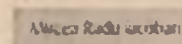
Prin acum Gheorghe Drăgan a încercat mai toate genurile literare, probabil în căutarea formulei corespunzătoare temperamentului său. Debutul ca editor în întocmește o antologie de poezie a debutanților, pe care o și prezintă succint („Cercul în apă, Junimea”, 2 volumuri, 1979, 1977); în 1972 publică un volum de critică, „Corabia argonautului”, meritoriu prin seriozitatea punctelor de vedere, prin bogăția informației și strălucirea stilistică. În 1981, tot Junimea, scoate un volum de versuri, „Titlu la alegere, cu neaivități abstracte intelectuale ca acestea: „Forta clivind în mari expansiuni / absoarbe ochi, și gînd, și înțeles... / Mai poate crede pomul în minuni / stupă și repetabilul cules?” („Interogații”). De curînd se încearcă și în proză, dar nu reușește să eludeze eclecticismul viziunii, abstractul și digresivul. Volumul, cu un titlu frumos, chiar dacă nu indică o vocație epică, este o încercare onorabilă, consistentă sentimentală, de a reformula cîteva din ingenuitatea populară în mic naturalism (dar sentimental) nu se poate nega, naturalismul fiind și formula stilistică, de fidelitate față de vocabularul cu întrebările orale. Aceasta e limba iute, priplită, a personajilor din „Întîlnirea din Pămînturi”, mai directă aici și ca atare încă neelaborată artisticeste, deși „Coloșii”, „mos Mircu” ori „Nunșă” vorbes și ei în felul lui Patanghel.

Experiența regionalistă nu-i fără sens aici, după cum nu este de respine la nici unul dintre prozatorii români, care trăiesc în legături de ordin inefabil cu geografia de obșie. Acest om de Bărăgan, Dumitru Sandu, vine de pe drumul Lehiului, Jean Bălășteanu nu dă „povestiri de pe Desăntăși”, Florin Bănescu — istorii ale gulanilor, Ion Florian Panduru — Catagrafi de viață bănețeană: iată un argument defel nesemnificativ al diversității.

George Traian Roman

*) Gheorghe Drăgan: „Ioana din primăvară”, Editura „Junimea”, 1987.

PLEDOARIE PENTRU LUCIDITATE

Mircea Radu Iacoban

Prima impresie, falsă, pe care o lasă la lectură recenta carte a lui Mircea Radu Iacoban, este aceea că ea își are geneza într-un oțium detasat al autorului, care, din perspectiva unei experiențe trăite și a unei biografii și... bibliografii literare, își revendică dreptul de a stabili într-o anumită măsură mărtașă propriei conștiințe artistice. Dincolo de aparențe însă, se dezvăluie atitudinea etică exemplară a celui rămas a celui care s-a implicat în M.R. Iacoban.

În mod esențial, deopotrivă, în linistea bibliotecilor și în tumultul stadioanelor, în mîreul tainic al naturii și în ropotele rampel, în fiorul înălțător al timpurilor de altădată și în rutina prezentului cotidian.

Sub aspectul analizei, trei sînt instanțele mai importante care fac indispensabilă mărtașă lui M.R. Iacoban.

În fața timpului irevocabil, autorul presimțe că lumea prin care trece trebuie, în părțile ei fenomenale, „să dea seamă” și, de aceea, tînde să-i surprindă conturul în inscripțiile cărții care, după o lege sui-generis, rămîn. Ele cuprind oameni, fapte, întîmplări, peisaje, momente din propria biografie, descrieri ale lucrurilor, ale instituțiilor, ale aspecte inedite, scrișabile, care se cereau prinse în memoria timpului. Dimensiunea acesteia nu se revelează ca o abstracțiune, ci ca o coordonată care, în neamurată rînduri, este supusă perspectivei inductive (frumoașele exemple de „protocronism” leșean, elogiu întru semnificație, necesitate implicărilor măreției ei în condiția valorică a textului literar, evocări inedite, trăite sau deduse, din viața marilor noștri poeți — Eminescu, Labiș, N. Stănescu — etc.) și, implicit, trăirilor înfiorate. Descrierea acestor trăiri sînt însoțite de simboluri sugestive ale sentimentului durate.

Al doilea chestionar al „întîmștei”. Imaginarea, desigur, constituie tocmai în conștiința artistului, încercă să destrame insolubilitatea unor structuri antonimice din realitatea vieții literare. Este analizată astfel poziția îngrată a condiției de scenarist și dizarmonia care se năște, inevitabil, în anul 1949, în momentul cînd se începe să se implimenteze un spectacol de cinema. Rezolvarea este propusă prin analogia textuală filmic-textual dramatic, fiindcă, în cazul acestuia din urmă, tipărită nu-l anulează în eventualitatea unui esec de care nu se face vinovat.

În ideea că „omul nou” nu este omul perfect ci omul perfectibil, sînt evidente, de asemenea, imperatiile pentru o gamă largă din situații de viață, în care se încadrează creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care s-a dus pentru perfectarea limbii române; se cere concordanța dintre mesajul literaturii rustice și realitățile survenite în urma continuilor transformări; e de dorit ca lectorul și scriitorul să atîngă profunzimea fenomenului literar prin evitarea derizoriului și a gratității ludice; se cere mînturarea poliurii de orice fel a mediului sîntător de viață românească de către cărțile poliștice străine; a monumentelor istorice de către cele care-și eternizează numele pe formele acestora, a antroponimelor de către influențele cosmopolite; se cere încadrarea omninelor, în toate stările, în creația dramatică și punerea în acord a personajelor și textului cu aspectele complexe ale vieții actuale; se cere conștientizarea necesității de a respecta normele instrumentului său de lucru, evocînd durată și importanța luptei care

POEZIE DRAGOSTEILE DE TARĂ

Istoria ca sentiment

„Imnele Maramureșului” (Ed. Cartea Românească, 1988) de Ioan Alexandru, nu s-a doar o completare a bibliografiei unei creații cu totul excepționale și adâncime ci și o înținare estetică, evitând o metodă...

rămăși pară dintr-o Atlantidă, înclinându-se de obiceiuri coagulate prin străvechime. Poetul aduce în conștiință o istorie națională dramatică, că este, deopotrivă, exponent și interpret.

„Imnele Maramureșului” este un poem care are în vedere o istorie și etnologie unde nimic nu se reduce la „particularități” căci pretutindeni Ioan Alexandru măzuiește a înfățișa ontologia unui popor...

Ele nu arată, așa cum s-ar fi putut bănui, o arhitectură exterioară, căci sub raportul construcției totul pare a se orinda monocord și cu o anumită lăptosă; însă arhitectura este de natură spirituală și se revelează prin reluări și repetiții, re-scrieri și re-citiri, adică prin tot ceea ce face să se îmbogățească o substanță sufletească profundă și originală.

Artur Silvestri

Sub semnul solarității

Pentru Violeta Zamfirescu — cu un bogat palmares literar — sunt ca 30 de volume de poezie, proză, publicistică, traduceri — poezia își redimensionează trăsăturile cu fiecare nou volum apărut, devenind un modus vivendi deschis spre orizonturile mirifice ale metaforei intertempestive de logos poetic.

tinsă”, „vesnic țărâm de început”, „pământul luminat în umitoare fețe”, „seana miezului”, „esența verigă”, „cheia materiei în Inelul zărilor”.

De la volumul de debut „Imna omului” (1955) și până la volumul care îi definește dreptul profil poetic: „Ima Dinia (1970), Simfonie (1975), În acru vibrând (1977), Lacrima pietrei (1981), Incandescenta miezului” (1982), „Incandescenta” (1985), „Abura lumii” (1987), Violeta Zamfirescu își „construiește” cu răbdare și tenacitate o voce distinctă în lirica feminină de azi, alcătuită dintr-o biografie poetică aflată sub semnul dimeniilor însoțite, la „ceasul de slavă” al zecilor solari.

O calitate remarcabilă a poeziei scrise de Violeta Zamfirescu este tonul ei confesiv, în care „invadarea” metaforelor și a simbolurilor face ca discursul poetic să dobândească expresivitate. Temele și motivele poetice ilustrează preocuparea autoarei pentru dialectica unui proces al cunoașterii Fintei, al celui „ținut” fascinant: Oteniana. În demersurile sale cognitive, poeta apelează la o instanță supremă, care se dovedește impermeabilă la durerile sufletului omenesc, la nevoia lui de comunicare: „nu ai cum să-mi alini straniu popas, / În iubire în soare în nori în pământ (...) / Lipsea gura de gura pământului, doamne, te / pe / eu nu te-am zărit niciodată blîndețe de chip” (Răspunde).

Există o permanentă nemulțumire de sine, însoțită de regretul de a nu fi surprins, în dialogul cu sine și cu ceilalți, esența Fintei, a țărâmului de vis, Oteniana, de a nu fi atins „abura lumii”, fluidul cosmic de comuniuni spirituale: „Mereu celălalt par între oameni, / cu freagă atinsă mă pierzi sau mă sameni, / mă negă să mă neg, / parca-șă o în străină, nu înțeleg” (Poate fi adevărat).

Pătrunderea în logoul poetic al Violetei Zamfirescu presupune descrierea unui anumit mod confesiv de a se raporta la actualitatea sensibilității omului contemporan. De altfel, poezia „respiră” atmosfera solară a unor țărâmură dominate de „abura lumii”, în care ne regăsim noi înșine, cu emoțiile, trăirile și sentimentele noastre.

Mircea Cristea

„Fintina din oglinzi”

Urmare din pag. 1

nicolae dragos FINTINA DIN OGLINZI

la Nicolae Dragoș, iubire pentru lanțul de jertfe al neamului — dar și forță de apărare, prin aducere în prezent, a acestui lanț, și conștiința necesității jertfelor viitoare. În natura jertfa există la tot pasul („jertfa fertită a florilor”) și, deși nu este conștientă de sine, prezintă modul de a crește al naturii însăși; în ordinea creației „cîntecul” „se naște numai prin îmbinare conștientă de sine a spațiului cu timpul, de cosmos — sub semnul iubirii în general ca mod de organizare a gândului și a faptelor, ca lege de existență, iubirea ca forță de coeziune și de tinere în coerență, ca energie ce însoțește gândul născocitor de concordanță și armonii.

Geta Mermeze: „Sărbătoare”

Spiritul liric militant

Treptat și din ce în ce mai frecvent, poezia patriotică începe să se confunde cu o creație militantă. De la „Lupta cu inerta” (și sint destinat) a îndrăznețului militantă capătă preponderanță, generind fenomene în care dimensiunea pașoptistă, în sensul fervent al patosului ideistic, este tot mai evidentă.

TINĂR ÎN ȚARA TINERETII

Actuala poezie patriotică-militantă se cere, astfel, judecată și după eficiența pe care-o are în răspîndirea și impunerea unei viziuni despre lume. Poetul de acest tip este un activist: el trebuie să scrie clar, simplu și însuflețitor, trebuie să crează și să vehiculeze idei-forță, trebuie să aibă audiență; ceea ce — în întreaga — nu-i o sarcină tocmai ușoară. Făcând bine, o astfel de poezie poate avea o forță remarcabilă, însuflețirea poate dobîndi caracter de tribunat, iar publicul poate fi imediat cucerit.

format pe baricade: „Pământii mi-am galvanizat și glasul / Scandind republicanele lozinci”, iar, din punct de vedere formal, nu se fac concesii decît versului de tip maiakovskian (datocic — desigur — prestigiului de revoluționar al fostului avangardist). În mod îndrăzneț, poemele preiau terminologia activității de partid: se evocă un fost sediu U.T.M., se dedică poezii statutului și carnetului de partid, în loc de „autoportret” se preferă „fișă personală”. În atare context, profesunea de credință a autorului dobîndește o claritate indiscutabilă: „Să pot adeveri cu propria mea viață / Statutul de partid — statutul meu”. Se poate chiar invoca de asemenea, o strofă credo: „Soldat ce-sînt, vreau astăzi să-i jur Republicii: / Leagă precum Pământul de Soare sint de tine / Și-n cosmos chiar de-aș merge nu gravitatea ci / Iubirea ta pe-orbita Pământului m-ar ține”.

Din punct de vedere strict literar, autorul îi agrează îndosebi pe Alexandri și pe preeminențienii. El dă replici lui Grigore Alexandrescu și reia sintagma celebre, precum „poporul simplu-ran”, „sîntem națiune independentă”, „vrem să ne unim cu Țara”. De asemenea, creează strofe semnificative pentru tipologia pașoptistă, din care vom cita un singur exemplu, pentru a se înțelege — la nivelul expresiei — că avem de-a face cu o sinteză a termenilor: „Suveniruri din campanii / Și din misii sacrosante: / Plus — profuri din campanii / De petrol sau diamante”. E clar ilustrată și latura „iacobină”, prin dorința de a transforma „verbul” în „tribunal revoluționar”.

Un ciclu al volumului, intitulat: „Cîntec pentru pace” și dedicat călătorilor poetului reprezentînd momentele de calm ale militantisimului său. Tocmai dintr-un asemenea moment de seninătate — dintr-o călătorie mai scurtă, pînă la Căpîlna — se va ivi un poem de vîrf al cărții actuale: „Dansul fetelor de la Căpîlna”. Se adevărește prin toate acestea că neopășoptismul, ca formulă și expresie poetică, reprezintă o alegere deliberată, în favoarea comandamentelor social-politice ale timpului.

Cred că putem de acestei opțiuni întreg respectul cuvenit poeziei directe, angajate.

Radu Comănescu

NICOLAE DRAGOȘ

E ochiul numai cîntec

S-a îmbrăcat în alb lumina, / Mi-a ochiul numai cîntec / Ca-ntr-o clepsidră își măsoară / Prea scurte clipe, stălatec / Ce se așază-n templu unic...

O, Patrie, tu, țărîmul ultim / Si-nlîni țărîm prin care viața / Ca-ntr-o clepsidră își măsoară / Prea scurte clipe, stălatec / Ce se așază-n templu unic...

O, Patrie, tu zbor și gînd / Și-aduce stăternică minune, / Lumina-n alb îți spune vîrsta / Prea tînăr și milenară / Și fără margini, vesnic timpul / Ca aripa din mine zboară...

(din volumul „Fintina din oglinzi”)

VIOLETA ZAMFIRESCU

Aur strălucit de vremuri

Patrie pierescă mormure leagăn, / Mi-ai prins cerul din cer, ochiul vis, / Prispă mi-ai dat grîul verii, / Zărea zărilor mi-ai deschis.

Imna desăfurată / pui de vulture ai dus-o / sus pe munți să vadă roată / dragostea ce a supus-o.

Să n-o spaime ticăloșii / moriile să și fie scrie / una donă spaime nouă / sus troițe sub cîmpe.

Greu ne e cîmoșă dulce / slava lumii mea, rădăcini tot în durere, / fără dor neapăire, aur strălucit de vremuri. / În adînc și sus — năinite cu lumină ce nu pier.

(din volumul: „Abura lumii”)

IOAN ALEXANDRU

Columna lui Traian

Stîlp ancestral înfipt în inima Romei / Peste cenusa împăratului străbunul / Dăci au fost ei biruții / Dăci sa moară pentru Patrie pînă la unul / Candela de cenusa imperiului / Vitejiei lor incredințată Nemuritori după suflet

Nu poate fi din mîna lor profanată / Dreptul roman / Dar i-a lor piatră funerară / Cu cenusa cu tot / Să și-o strămute în țară

(din volumul „Imnele Maramureșului”)

NICULAE STOIAN

Pămîntul

Arăm, scerăm, tot căutăm adică / Tălăntul din parabolă-n pămînt ascuns, / Pămîntul însă astăzi din sine se ridică / Și află omeneste un răspuns.

Dindu-ne pat și masă, de ml de an încoace / Nimic nu ne pretinse, răbdător; / Acum vrea toga lui virilă să-și îmbrace, / Să fie pe măsura acestui demn popor.

Ne trebuie-un pămînt cu biceps aprigi / Și minte genială de-nvățat. / Cu-armuri și zale noi tocmite-n fabrici, / Asemeni lui Bădica Traian în scări-nălțat.

Și peste cîmp privirea rotîndu-și-o, ca sabia / Ștefan cel Mare-n turci, la Podu-Nalt, / Să vadă griu ca țrestia, cu spile ca vrabia, / Și morițe, cu toate, luate cu asalt.

(din volumul „Tinăr în țara tinereții”)

MIHAI NEGULESCU

Puterea acestui cuvînt

Puterea aceasta se cheamă azur, / bucurie se cheamă; / gurile acestă drag și pur / de filică, de filă, de mamă.

De peste riuri și munți / puterea, unica, așteptarea / care ne face căruții / și ne învață ce-i Marea.

Fereastra, aceeași, fără stîrșit / cu stele în rotire / de la care puterea de-a fi mi-a grăit / al culva, nerisipit în omenie.

Puterea aceeași fără cuvînt / care va cuprinde și spune / ființa întregă / a cetății ce sînt / al vostru, ziditorilor de minune.

(din volumul „Un spațiu al iubirii”)

Un spațiu al iubirii

Fundamentată pe o retorică, asumată, a „spunerii”, poezia lui Mihai Negulescu rămîne încă un fapt de reverie și inițiere, act de purificare la dimensiuni sărbătorești. Cînd oficială exercițiu liric, poetul ia o altădine sacrală, dătoată, își îmbracă hainele de dumniță, alege paginile cele mai albe și cerneala cea mai pregnanță, ca să îndepărteze o acțiune ritualică, durabilă, ca pentru toate veacurile.

concepte pozitive introduse prin negație la un vocabular existențial al tristeții, deprinderii și vidului: ne-înstrăinare, ne-teamă, ne-risipire, ne-întimplare, ne-îmbrumare, pentru a justifica dialectic semnificațiile morale ale discursului liric.

Un Spațiu al Iubirii (Ed. Cartea Românească, 1988) se configurează ca o mătură a ciclicității spirituale a anului. Începînd, calendaristic cu un Griu în ianuarie și sfîrșind apoteotic cu un Colind Flori dalbe, dăbe Flori nemuritoare din a 355-a noapte. În diferent dacă volumele mai noi sînt antologii secrete din vechea creație de la un timp cărțile lui Mihai Negulescu caută să descopere și să ilustreze o dominantă cu rezistență în timp. Vibrantă la toate circumstanțele, poezia a avut un punct de echilibru, o osatură și o vîrtebră în optimismul și chietudinea aduse de folclor și de tradiție, care oferă certitudinii și borne în hotărîndu-se a existenței. Niciodată poetul nu și-a eludat vechea creație, dar a ținut să o actualizeze, să o perfecționeze, să fie timpul lui de imediată referință. Poet al verbului a fi, mai ales la modulurile și formele personale și participative, imperative și de implicare: ești, fii! să fii! — autorul suprapune mereu lirismului o carte de învățături fără dubitații sau soliloquii hamletiene, ceea ce face ca retorismul, oralitatea, familiaritatea să focalizeze spre ideea de acțiune poetică. De obicei, alcătuieste

Grul este elementul poetic fundamental în diversitatea metamorfozelor sale ciclice: griu de piatră la Sarmizegetusa, seminte incolțite, lujere înfrățite, pirgă ademenitoare sau lan roditor. Griul, prin puterea sa genezică, nus în relație cu erosul antropocentric, cu toate variantele și nuanțele lui, acoperă integrant ideea de patrie pentru că, în fond, toată marea și adevărată poezie este cea de dragoste (de țară, de femeie, de urmas, de pline, de limba românească). Spațiul iubirii reprezintă pentru Mihai Negulescu integrala referințelor de apropiere, de similitudine cu stările de vibrație, de emoție, de sensibilitate și conștiință.

Propozițiile scurte, scadate, rimele convulșionate și la distanță peste obstacolele ideilor scoresc aderentă și patetismul cîinel, la trăirea complet exprimată: „În zodiile neodornite / voiața lor, Veghea lor, Curcubeu ascuns, / în două cerul tînd, / cerul legîndu-l de zînelul omului. Lăsînd drumului / numai gîndul, / omului deschizător de căi. Oamenii / care tac și ascultă într-o tăcere de frig / și speranță, într-o lume sigură și ocultă, / oamenii aceștia legați cu nervii de cer — răstîgnire / încoadă, de fulgere luminati. Conectați / la un pîmînt de lujeri. / Oamenii cu lungi respirații și puls / de oțel — zodiile neodornite. Zborul pămîntului / smuls le trece prin oseminte. Stăpîni / peste hăuri de cer, peste drum de întoarcere și credință. / Dă-le putere, bunule zodier, / să nu ne scape-n gol drumul fintă” (Controlorii de zbor).

Pentru o mai logică fluentă și continuitate, volumul nu a mai fost secționat pe cicluri, dar este clar că se configurează trei moduli poetice distincte. Primul cuprinde spațializările erotice între Eminescu și Brăncuși în conturarea ideii de patrie ca tonos al iubirii, al siguranței, și redemțunii, al doilea se compune

Aureliu Goci

Sonete de gheorghe pituț

A face

A face binele cu sila
Acesta-i cea mai mare crimă
La care nu există rimă
Deci poate să-l vezi pe-Altia

Ca fulgerul, fără de milă,
Cu orice armă că suprimă
Copii și mame, timp și climă,
Și-o metafizică subtilă.

După didactica modernă
Nu știu să-mi pun la cap o pernă,
Necum în stil european,

Să-mi fac un adăpost curat -
Precum avea și un soldat
Acum vreo două mii de ani.

Noi deci

Gura lumii, apa, vintu
Nimeni nu le va opri
Orice-ar face și gîndi
Numai greul ca pămîntu

Noi deci să sustinem cintu
Cel ce va tîmădui
Sufletele-n orice zi
Legăndu-le de-a rîndu.

Spiritul însingurat
A pornit la colindat
Printre meri pe o cărare

Înselat ca niciodată
Și s-a întîlnit-o fată
Ca un mal de apă mare.

leontina nedelcu

Drum fără întoarcere

Dimineața, respirația cit un grăunte
încă puțin curaj și zbor
Pasul spre nopți de bazalt
cit de frumos, reverberind
Mă voi întoarce, tunel de frunze aurii
Printre voi, născătoare
de secunde

Durerea stă-n ape
îmi spun
miros de rugăciune
de departe
Mă alintă zăpada
cu ochi de porumbel
linguire înfrîntă
într-un dialog nesfîrșit
văd femeia
cu-trandafirii din rochie
culegînd glasuri de călători

film

O monografie a adolescenței

Andrzej Wałda, cunoscutul cineast nu o singură dată interesat de posibilitățile de echivalare filmică a literaturii poloneze, clasice sau contemporane, este prezent pe ecranele noastre cu un foarte frumos film — **Cronica adolescenței** — inspirat de romanul scriitorului Tadeusz Konwicki — **Cronica întîmplărilor de dragoste**.

Personajele principale sînt doi adolescenți, Alina și Wittek, elevi în pragul examenului de bacalaureat, eveniment ce coincide cu vara premergătoare ultimului război mondial. Notele de atmosferă și climat social — cei doi tineri aparținînd unor familii diferențiate — pînă la limita abstracției oricăruia posibil acord, rolul părinților împunînd dincolo de interdicția formală a căsătoriei, diverse formule de autoritarism, — complex motivate —, conturează cu nota specifică realismului poetic practicat de Wałda, relații umane și personaje atașate, surprinse cu umor îngăduitor, cu o nostalgie autentică. De altfel, filmul lui Wałda, realizat în 1985, se apropie cel mai mult de temperatura de creație și stilul care au guvernat realizarea peliculei **Domnișoarele din Wilko**, o altă inspirată monografie in-

chinată nostalgiei sentimentelor, tinereții, timpului imposibililor întoarceri.

Incandescența sentimentului pur ce poate implica și jertfa supremă este pusă concludiv într-o ecuație vizuală ce o opune, pe de o parte lumii, prețușilor traversate de protagoniști și, pe de altă parte, universului războiului, cu toată cortegiul său de sacrificii, orori, renunțări, ură și moarte.

Candorarea și delicatetea trăirilor, discretia emoției surprinse pe chipurile erolor, moderne replici ale celebrului cuplu shakespearian, sensibilitatea utilizării aluziei și sugestiei, ale căror esențe sînt concentrate în replici, gesturi, peisaj ambiant impun permanent forța stilistică a unui cineast capabil să exprime într-un love story, doar aparent banal, forța afecțiunii într-un prezent dominat de tensiunea opozițiilor.

Prezentul evocării sentimentelor, dublat de un prezent marcant-generator de drame — războiul —, este privit din perspectiva omnicidență a naratorului — necunoscutul, interpretat în film de chiar autorul romanului, Wałda oferînd și aici, dacă nu o in-

Substantive

De cînd mi-a adormit norocul
M-am îndirijit precum tot omul
Mai mult sau mai puțin ca pomul
Din care iarna-mi plînge focul.

O, vrăjitoarea cu ghiocul
Mi-a spus, copil fiind, că somnul
Negru ca-n sineal lui atomul
De l-ai vedea, te-ar prinde-amocul.

Dorm rar și nici nu mai schimb locul,
Ci răsfiolesc mersu la tomul
Căruia lumea i-a scos zvonul

Că are tipărit sorocul
Cînd scurt va luneca eonul
Cel nou; și moartea-mi stringe jocul.

Acestate-s

Bucate noi în gură veche
Acestate-s drumurile artei
Mai drastice ca ale Spartei,
Ci restu-i floare la ureche;

Nici vremurile nu-s pereche
Dacă apuci doar calea soarelui
Cînd parcă însăși viața moarte-l
La Siraucza cea străveche.

Maestrul m-a chemat la dînsul
Să-mi spună cum se-nvinge plînsul
Mi-l amintesc vînd să mă-moje

Cum se trăiește virtuos
Și întru toate cu folos
Căci i-am fost scrib la bănușe.

Cel

Cel ce te laudă în față
Să știi că te batjocorește
Disprețuiește-l bărbătește
Și fă-i mișei și zi-i paioță.

Lingșitorul de o viață
Nu a iubit și nu iubește
Nimic din ce a omeneste
Și tot ce-i drept îl face greață.

De mii de ani se tot ascultă
Un cîntec din pădurea cultă
Și ingerii adorm pe crengi

Cu buhela și lîlicii
Încît se reintorc toți veșii
În straie țărănești de regi.

Pe țarm

Loveste omul unde-l doare
Spun criminalii cei dușii
De-au pus pe gînduri chiar colozii
În arta de anihilare.

Și-i tot mai mult învidioși
Pe țarmul bombardat de soare
Cînd creștele asurzitoare
Aruncă plajei albatroși.

Din cărțile de vinătoare
Poți învăța și cum se moare —
Ca o explozie deodată,

Întii cu rana și durerea,
Apoi cu căva bland ca mîierea
Și la sfîrșit cu viața locă.

o poartă cumplită
de-a aștepta
dăruire tăcută
de ape

Peisaj cu zambile

Dorința e întărită de ponică
Ecoul e cast peste bluză
Surisul se așează în corole cuminți
Cu abunii mirositori de viață,
Înfloriri | Înfloriri |

Umbră ta

Nu minti,
zise orbul
dacă acolo copacul
e alb de așteptare
și cîmpul e verde
de abia speranță
de ce atunci
drumul e plin de cochilii
Și umbra ta
e altă de amar?

Jurnal

I
Iubitul meu,
aseară am agonizat
pe talpa futelei
înflorind cavernoasele
singurătăți

II
Cu pasul meu măsurat
merg în direcția nopții
Fac naveta la Buftea
Dimineața, aud cum cineva
strigă cocorii

III
Ce mai rămîne dintr-o ploaie
de sentimente
decît un dans înghețat
pe parbriz?

constantin stan

Marină

MILA, ANINUL, OCEANUL PACIFIC

— Ceptilor, care am fost, din Andronache —

Ine și-ar fi putut închipui că tocmal el — cel din urmă venit, aparut din senin, fără ca vrăunul dîntre noi să bega de seamă — avea să ne scotă din acel sfînt perimetru numit cartierul A. ? Nouă nu ne trebuiau mări și oceane. Habar n-aveam că ele pot exista și dincolo de albastrul hîrtiilor văzute la școală, habar n-aveam că „Titanicul” poate fi și altceva decît cîntecul pe care nea Ticu Topor ni-l cânta, la îndemnul lui Babită, cînd ne întorceam serile tîrziu din raidurile noastre de explorare a pădurii, că vocea de foc a aceluiași blind om ce-si afla înțelegere numai la noi, copiii cartierului, spunea în dumnicile noastre îmbrăcate-n flori (da, chiar așa îl auzisem pe nea Gică, fratele lui nea Ticu Topor scînd într-o după-amiază toridă de vară : „e-o dumnicică tristă îmbrăcată-n flori”) despre prea frumoasa blondă răciată-ntr-un bar din Barcelona chiar despre o Barcelona în care puteai să ajungi. Noi știam doar că între Mila Morții și Anin se întindea plantația prin care seșpuita calea ferată și că pe această cale ferată trenurile merg la mare, că trenurile se întorc de la mare (asta numai în timpul verii pentru că altfel iarna, de exemplu, pe noi ni se părea că nici nu existau trenuri și călători), dar ceea ce era „ce putea fi acest animal pe spînzurarea cărui știam că umbliă vapoare și bătea habar n-aveam și nici nu cred că ne-ar fi ara foarte tare să aflăm. Nici măcar nea Ticu Topor, întors acasă într-un frumos costum albastru și cu o beretă cu cozi, nu ne dăduse vreo explicație (în afara tremurului din glasul său cînd le spusese băieților ce urmau să plece în toamnă în armată : „numai la marea să nu vă dea”). Din cînd în cînd însă sub aschieria anilor ce înconjurau bălțile (care se țineau, vorba lui Creangă, tot de una, dar cu denumiri alt de diferite : Aninul și Mila Morții), în clipile noastre de răgaz între prînsi răci și șerveți și jucat leapașă în apă, ochii, altfel destul de stîniți, de fără viață, ai lui nea Ticu, se aprindeau și el începea să cînte înecet, înecet, numai și numai pentru el (hănușe o romantă foarte în modă la noi, în A.), pentru ca apoi, brusc, să țipe în gura mare dintr-un vesel al căpitanului Tîrziu „se gade în picior, și strigă să plece!” uite, Naia, bampeurul cum pite !

Atunci să fi apărut ? Toamă atunci, în vara aceea cînd trenurile începuseră să lvească din goane pe care o tot calculam la orele de fizică (glasul sacadat dîndu-nă problema : „unde se vor înalta două trenuri, dacă unul pleacă din punctul A, și are o viteză de 80 km/h, iar un al doilea pleacă o oră mai tîrziu din punctul B, și are o viteză de 80 km/h și dacă distanța dintre cele două localități este de 200 km ?”), la peanurile lui cu perdelițele filifind, niște ființe foarte ciudate, îmbrăcate în rochete albe, cu fețele arse de soare, cu părul fîrînd, și noi războiesc într-o mîță celîșie minute bune după aceste srazăni aparții ? Tot ce-i posibil. Zăc că-i foarte posibil chiar, de îndată ce în aceeași vară începuserăm să ocolim compania lui nea Ticu Topor (rămînd să-l așteptăm numai

spre toamnă cînd își lua toporul sub braț și striga liniștit pe străzile cartierului „lemne, tai lemne, lemne tai”, fără să se supere dacă nimeni nu-l striga, fără să se supere dacă cineva îl opra de peste gard : „băi Topor, la vino-n-coa”), să ne ajustăm chiloții de sport (negri și cam pînă la genunchi) în silpuri cu șiret (mode devastatoare a acelei veri '68, sau parcă '67 ?) și să ne gîndim mai des la orele la care trec trenurile dinspre mare și la felul în care arătam noi, cu părul crescut de-a valma și decolorat de soare într-un fel ce ne-ar da dreptul să fim considerați înainte-mergătorii modei prea frumoși adolescenți de azi. Era, foarte probabil, aceeași vară în care fetele noastre își puseseră costume de baie din două plesse (spre mirarea și hazul nostru, mai tîrziu, spre tulburarea și rușinea de mai apoi cînd ne uitasem mai atenți la ele) și din cînd în cînd una dintre ele absentă fără nici un motiv cîteva zile de pe bălțile. Sau, și mai probabil, era vara în care apăruse Păpușa în cartier.

Grasea, era negricios și prima dată nici nu-l înțelesesem numele, cunoștințele noastre de limbă străină netrecînd de buchii cărții de rusă (ia toje bagajist, ca anecdotă și culeptul lui Tănase ca amintire a părinților noștri). George (a se pronunța după toate regulile engleze și și mai sigur ale engleze-americeane) Stanley Ruth (sau Rich ?) ceea ce, în vremea liceului, aveam să ne dîmîrim că însemnă bogat) îl „lătasă” cu totul pe nea Ticu Topor pentru că fusese singurul om pe care-l cunoșteam noi din lumea asta care traversase de două ori Oceanul (nici nu îndrăzneau să ne dăm pe față ignoranța și să întrebăm care dintre ele pentru că el ne asigurase că, sub drept nume, de

Tablouri de Dragoș Morărescu

constantin dimitriu

Întîmplare

Imi ceri să-ți arăt trupul timpului
să-mi mîngii mersul
mă-mbii cu viclenie să-l întocmim un țarc
să-l îmblînzim
să-l dăm de-a dura prin ograda noastră
Dar uite acest miel
nevinovat păcînd
pe fruntea-i
se-ngroașă clipele
curînd va-mpunge

Inițiere

lată și-am descris chipul morții
își îngădui să-i pipăi ochii
urechile
buricele degetelor
nările
rădăcina limbii
poate ve înțelege
că singer în fumul eazelor ei
că pielea mea tremură
încolțind
în spaima în care te mîngie

Cercul

Își șterge umbra cu-nfrigorare
alergînd alergînd
carul său de luptă pe urmele noastre
e purul
în umeri ne-aflesc săgeți din arcul său
șuierul lăncii sale se-ade
îi aud îl auzi
n-a obosit încă nu-l e foame nici sete
oriunde ne-am duce din spate ne-alungă
tropotul-i surd
poate-ar renunța dar carul său nu-l mai lasă

Ocean, nu poate exista decît magnificul Pacific) spre a poposi numai o vreme printre noi înainte ca părinții lui să se hotărască să-si ia în posesiune niște castel în Spania, acolo unde, de fapt, el se și născuse. Nu îndrăzneau să respîrîm cînd începea drumul său din Sevilla prin strîmtoarea Gibraltar (unde se dovedise cît de bine e să fi în același timp spaniol și englez pentru că numai așa ceva fiind nu te întreabă nimeni ce-si căutat în Spania și de ce pleci în America), cu popasuri în Insulele Azore (acolo sînt papagal vorbitori și păsări colibri) și apoi alte popasuri în acea minunată salbă de insule (Santa Lucia, Martinica, Guadelupa — e punct t punct c punct, niciodată etcetera) spre a ajunge prin triunghiul Bermudeilor (ah, iarăși aceste nenorocite de niungături ce ne făceau viața amară la geometrie cu încăpătînarea lor de a-și înscrie sau nu diverse cercuri) la New-York. Rechinii deflău pe lingă vapor, balenele îl salutau cu trombe de apă, deflînii veneau special pentru a da reprezentării, iar apa, verzuie ca smaraldul, era altă de limpede, în cît puteai vedea pînă la fundul oceanului cum se zbuguiește pești zburători, meduze uriașe și caracatițe gata orînd să orosească prin tentaculele lor puternice vaporul. Ce să mai vorbim de păsările strîmberi, pampiona și aguilay ? (Nu știa nimic tovarășii de zoologie dacă noi nu aflasem încă de asemenea minunate denumiri ce se află pe lumea asta !)

Odată cu aceste călătorii se spulberase înconștiența în care plătuserăm pînă-atunci ; noi, care credeam că pe lume se află numai giște, rațe, puși mică, galbeni și pufoși, broaște, șerpi de apă, galie și gușteri, cuci și ciocănituri, ciori și porcușori, carăși negri de bălți și rogoare, descoperăm că dincolo de cartierul nostru (pînă de atîtea minunății pînă în vara aceea) se mai află ceva, ceva colosal, de neimaginat și de neatinis și toate aceste viații se desfășurau în acel animal ce se numea marea, dar și mai sigur Oceanul Pacific. Emoția noastră nu mai cunoșcuse margini atunci cînd aveam să ne dîmîrim că Păpușa (prez numele ei Pușa, dar cum o auzeam pe buna ei mamă, spunîndu-i atunci cînd pleca de-acasă : „Pa, Pușa !”, nu ne fusese prea greu să scoatem virgula ce ni se părea cam nelăcoul ei) nu era bun neamul colorat al lui Botală (cel mai bun fotbalist și acordionist din colțul nostru) ci, pur și simplu, fusese la mare ! La mare ! Priveam cu milă la bietele noastre bălți (în fiecare vară cite unul dintre noi își dădea proba de învățare a întotului traversîndu-le, dar numai însoțit de cei ce aveau deja un stagiu în această temerară acțiune) și hotărîsem că ei și numai ei au dreptul de a sta departe de noi (ea, Păpușa, zilnic însoțită de o fată pe care o văzusem în afara de invidiata uniformă cu emblema „Lic. 16”, el — cu ochii în soare pentru că, desigur, nu ar fi suportat să intre în apa alba care avea culoarea verzei, dar nu ca smaraldul ci ca mătasea bogat) și cred că priveam cu destulă milă chiar și la ființele noastre nesajurate de nici o călătorie, de nici o păsare colibri sau papagal vorbitor.

Astfel se oflîșe vara precum creștele și petuniile din grădinițe noastre după două zile în care noi chîmbisem de la singura îndatorire pe care o aveam în gospodăria părințeste și a uda, după lăsarea armatului, florile. Și-aveam să constatăm că, iarăși, pantalonii de școală ne-au rămas cam scurți și că fruntea adumbrată de părul netuns toată vara contrastează altfel de seră, după rînduiri de piele. Ne smotrîserăm bine în albii numele noastre pentru acea primă zi de școală, ne călcăseră cămășile și ne dăseră doar cu cîteva clipe înainte de a pleca șoselele albe, pentru a le pune în picioare. Precauțiunile inutile de îndată ce terenul școlii, unde ne dam adunarea cu două-trei oasări înainte, spre a mai face un fotbal de adio, era din zgură neagră. Tot în ultima clipă aveam să intrăm la prima oră, tot cu transpirația sîroaie și tot motololți de parcă am fi fost scoși din coșul de rufe al familiei. Asta era ! S-a lăsat liniștea dinaintea primelor cuvînt... („nimic n-ai învățat în vacanța asta, ba, dimpotrivă, îmi pare că v-ați mărit în nebulni”). Ne resemnasem și le știam pe dinafară, așa că în primul moment nici n-am priceput (auzeam dar nu pricepeam, și cum ne-ar fi luat direct în rușete) :

— Din aceeași veți avea un nou coleg. Se numește Stănescu George (nu se putea, am făcut noi ochii mari, ca toacăși George Stanley Ruth — sau Rich ?) — să fie coleg cu noi !) și vreau să vă rog să vă purtați ca niște adevărați colegi cu el care este într-o situație deosebită fiind orfan.

trebuie s-arunce săgeți cînd ne-adulmecă
roata lui șchiopătînd
parcă-am mai fost pe-acest drum
parcă-n cerc ne-nvîrtim
dacă nu și-ar șterge umbra l-am avea
dintr-odată în față
ar fi destul să ne-aplecăm
lancea lui șuierînd
l-ar străpunge-n șira spinării și gata

Zbor

În urma pașilor se-nlîpărea inelul de fier
să fi fost un număr
semnul magic al unei căderi
eram poate doar lanțul legînd
cerul imputîndu-se de ancora trupului meu
Privește-mă-ocum
spaima încă neroginită sorb cu lăcomie
lumino
plutesc
cuvînte desperecheate în jurul miezului
ce se scufundă
În carnea primitoare-a memoriei
Sînt tînr puternic curat
doar singur zborului pe care-l imaginasem
îmi înflorește sub aripi

radio-tv

Cronică din mers

Un jurnal viu al unei actualități, o cronică proaspătă a realității în mișcare, o coloană sonoră a tineretului contemporan este, în ultimă instanță programul III al radioului. O sansă de acută contemporaneizare, o adevărată sansă jurnalistică oferită cu generozitate, o formă de modernitate cuceritoare a muncii de radio. Și radioul pătrunde peste tot, în toate mediile, oricine poate invîrți un buton și gata, poate auzi această cronică din mers a tineretului și spontaneitatea, deosebi de frează, cu instantaneitatea, agențele culturale, cu muzica pe gustul tuturor.

Prezentatorii, redactorii emisiunilor pentru tîneret ale Radiodifuziunii încearcă să fie spontani, inventivi, să creeze o atmosferă anume, să nu fie obsesivii sau pilcitori. Lor le revine de fapt mai mult, mult mai mult decît simplul oficiu de prezentare. El alcătuiesc o atmosferă, o compun așa cum un regizor de film imaginează în minte o atmosferă făcută din elemente asociate, leagă o imagine de o muzică, de o lumină pentru a crea o anumită stare.

El reprezintă în ultimă instanță un etalon de cultură a unei generații, o expresie a unei spiritualități, un mod

de asimilare culturală și de reformulare a unor idei. Prin felul în care își prezintă emisiunea ei pot arăna incitante, interesante, lucruri care trimt spre raftul bibliotecii, invitații spre fel de fel de teritorii ale artei sau științei, dovezi convingătoare de acces la anumite problematici, la un anumit nivel de receptare a realității, cu multiplele ei fațete.

Cei citiva prezentatori ai programului III sînt așadar, în ultimă instanță purtători de cuvînt ai tineretului românesc, ei sînt niște reprezentanți și trebuie să ne convingă fără drept de apel, fără echivoc, fără govăire, să reprezinte un mod de asimilare creatoare a culturii. Responsabilitatea lor este, așadar, imensă. Un asemenea tip de jurnalist devine evident un model demn de urmat (sau poate deveni) un exemplu de implicare, de asumare responsabilă, o personalitate culturală. Imaginați-vă un grup de adolescenți care la un moment dat comentează o replică, o idee, un gînd emise, expus de acest Prezentator cu P mare care are cum e și firesc (tot teoretic) fanii lui... Deci e firesc ca partitura lui să fie perfectă, strălucită, plină de farmec, inteligentă, documentată și mai cu seamă originală.

Fiindcă știm cu toții cît de mult contează amprenta personalității realizatorului într-o emisiune. Ceva din talentul, din preocuparea obstinată, din harul lor, al realizatorilor se transferă emisiunilor realizate, pornește spre ascultător, o adevărată punte de comunicare. Într-o emisiune de Emil Burlacu („Răspundem ascultătorilor”) simți imediat grija atentă din alcătuirea, structurarea riguroasă a întregului ; într-o emisiune de Mariana Morărescu te atingi imediat harul lui deteșit, impresionanta devoțiune întru respectarea folclorului autentic ; într-o ediție din „La sfîrșit de săptămînă” a Anei Potra simți imediat bunul gust estetic al realizatorii ; într-o intervenție a Donel Tudor se înfrapăză acuită percepție reportericească, intensitatea ancorării în realitate, racordul energic și plin de patos cu clipa prezentă. Dintr-un spectacol adevărat de muzică și culoare realizat de Smaranda Jeleșcu (regizor Doina Anastasiu, prezentator Nicoleta Păun) pe Canalul Dunăre—Mare Neagră simți imediat pulsul fierbinte al realității, omoza cecea convingătoare dintre imagine, idee și muzică. Și asta e o cronică din mers a realității, a nervurii de lumină, a egloului adus lor, constructorilor.

Cronică din mers. Nu grăbită, dar oricum atentă, acută, fremătîndă. Ea, care poate reține și transmite mai cu seamă emoția, ceea ce nu se vede. Sau cum spunea Cocteau : „In asta-mi constă poezia / copie pentru voi invizibilă”.

Cleopatra Lorințiu

Călin Stănculescu

Dunărea

SPIRITUL CONGRESULUI AL IX-LEA AL P.C.R.

VOCAȚIA MARILOR ZIDIRI

de VALERIU STOIU

După cum atestă documentele, Brăila ar fi fost în vechime printre întinsele județe ale țării, realitate teritorial-administrativă impusă în vreme de importanță zonei dintre Bărăgan și Dunărea, pe harta cerealiară și portuară a țării, și nu în ultimul rând de o personalitate oarecum distinctă a locurilor ce-l făcea pe marele cărturar și istoric Nicolae Iorga să afirme că Brăila „este o Românie mică”.

Aceste sumere adnotări în astăzi de „hronicul” vechii urbe, atestate documentar cu 620 de ani în urmă, și de nedismulatul orgoliu al brăilenilor care s-au dorit mereu în inima țării, părtași cu fapta și cugetul la marile sale rosturi.

Argumentele adevărate și solide ale mindriei lor, din această perspectivă, au fost clădite însă în cele 4 decenii de socialism românesc, cu deosebire după renașterea Congresului al IX-lea al partidului, cu punct de referință istorică anul 1968, când la indicația Marii Cărmaci al țării, inspirator și titlular „Epocii de aur” și glorii a țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Brăila nostalgilor, reverilor și oramelor orientate, nemurite de Panait Istrati, devenea județ.

În acel an-bornă, Brăila însemna câteva ateliere rudimentare și o cimpie, adevărată mănăstire, dar care nu și descooperise încă „harul” rodnic. Mai în seamă câteva sute de apartamente, o zestre edificată săracă și o viață spirituală care trăia mai mult din amintirea marilor fi ai Brăilei care-i vesniciseră ființa în bibliotecile țării și lumii.

Ce a urmat cu fosti ani de epopee, locurile și oamenii lor zornid cu pasi uriești să „prindă” ritmurile spectaculoase care chemau zarea fără orizont la prefaceri fără precedent, care schimbau din temelii munca și viața oamenilor, care aveau să adauge „orașului cu salcimi” noi și surprinzătoare atribuții precum „cetatea de scaun a excolectorului românesc”, „cetatea chimică”, o atelut și a caragurilor de mare tonaj, cimpia înaltă a rodnicilor solare, sau a „Bărăganului dintre ape”, ovalul „palelor de cultură”, ale marilor levarde, adevărate „câi ale soarelui”, ale marilor cartiere — orse satelit, aaze de lumină și civilizație, ale armoniilor economice, constructive și spirituale care dau Brăilei cu adevărat personalitatea distinctă care și-o revendică de mulți ani.

lătă câteva repere monografice care dau dimensiunea contemporană a Brăilei: în prezent, producția marfă industrială se apropie de circa 25 miliarde lei, față de numai 4,2 miliarde lei; cit era în 1965, ponderea produselor realizate la Brăila în ansamblul economiei naționale fiind de aproape 100 la sută la excavatoare, circa 94,7 la sută la producția de fibre artificiale, 16,2 la sută la producția de celofibră, 9,2 la sută la producția de plăci aglomerate din lemn, la care se adaugă o largă și variată paletă de alte produse, energice electrice, țigări, aaze de sonde, confecții, laminare, utilaje pentru diferite ramuri ale industriei, vase de diferite tonaj, produse ale industriei alimentare etc. precum și o intensă activitate portuară, de construcții s.o.m.d.

A cunoscut o puternică ascensiune modernizatoare agriculturii județului, în prezent peste 80 la sută din suprafața este amenajată pentru irigații, ceea ce a permis ca în ultimii ani, și nu ne îndoiim, și în acest an agricol, Brăila să obțină în medie circa 1 milion de tone de cereale.

Sub acest semn și-au înscris rezultatele și primele 6 unități brăilene cărora li s-a conferit înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agricole”, înaltă onoare și mândrie a fruntășiei faunilor de talce bogate care, avem convingerea, în acest an, va străluci pe „pieptul” mult mai mult unități. Tot în această perioadă renașătoare, în Brăila au fost construite peste 45.000 apartamente, două noi și moderne spitale, cinematografe, cluburi muncitorești, au fost renovate Teatrul Dramatic „Maria Filotti”, Muzeul și secțiile sale, s-au dat în funcțiune Casa Colecțiilor de Artă, Galelele de Artă, expozițiile permanente „Panait Istrati”, „Persepolis”, artă amatoare a cunoscut o dezvoltare fără precedent în marele festival al muncii și creației libere „Cintarea României”, o altă strălucită citorie a secretarului general al partidului.

Drept urmare, s-au dezvoltat învățământul, știința, arta și cultura, Brăila prezentându-se la ora înaltă o oamărie, cititorilor „Epocii Nicolae Ceaușescu” drept un județ înfloritor, al armoniilor depline, cu vocația marilor zidiri și cu aspirația și tonical optimism al viitorului pe care și-l apropie cu fiecare pas.

Poem

Fericit e grîul căci se preface la piine și piinea cîmpiei este hrana noastră cea de toate zilele.

Fericit e grîul ca un copil cu impliniri mature, pregătindu-se să pășească spre altă viață.

Fericit e grîul ca un poem zis celor mulți înțelegîndu-l cu sufletul și cu ochii.

Fericit e grîul pentru că e grîu și fără grîu ființa noastră s-ar exista.

Fericit e grîul fiindcă el este al verii rănite cu mîci încreșnate de rana dîmîneților cîmpiei.

Fericit e grîul că a fecolăru vîsfoare cu ochii tremurînd de apele înmărmorate ale nopților de iunie.

Fericit e grîul pînă în bobul lui dulce ca pămîntului, pînă în bobul lui năzăria noastră spre mai bine.

Fericit e grîul fiindcă e grîu și el înseamnă truda noastră, a tuturor, bucuria zilnică, cînd în seerle pășimase și înalte ale verii aburii de piine caldă își aduc în întreaga ființă bucuria implinirii.

La noi

Nicieri nu-s dimeții mai piine de atita grîu fîșinat în cept, în curînd și miresi a piine, piine noă împletită-n opt.

Nicieri nu-s dimeții mai clare, limpezite-n zbor de cîciorii piine nu se face la-nțiplare, ci din trudă pînă-n nopți țiril.

Ca la noi nu-s dimeții senine revărsate-n galbenul belșag, am să vin, pămîntule, la tine ca să-mi semăn cîntecul sub plug.

Peste pămîntul tău...

Tresar în cercuri lacrimi de lumină din ochi de pește nemicai la pîndă, la ceasu-acesta va muri senină o viață ne-nsemnată și piapîndă.

În sălcii doarme alba zi de miine ca un prîncag rămas demult în gară, tulburător mîroase grîu-n piine peste pămîntul tău, fierbinte, țară.

Ionel Căndea

Ion Mustață

GRÎU

Asociez noțiunea de „grîu” cu „piriu” și „frîu”. Și nu înțelegător: pentru a ajunge la arie, eu, copilul de atunci, treceam călare peste un piriu ce se alina la poalele unui deal nu departe de Ipotești. Grîul era piine, din loc în loc e o urnă de spic. Argia aceluia devenise urgie, iar fratele tăi, stînd pe hat, cu capul prins între miini, ca gînditorul din Hamangia, murmură: „nici dîmîneța n-om scote-o...”

Totui, sămînta a scos-o țiar în toamnă, fratele tăi s-a îndreptat din sală, și-a umplut trasta cu grîu și a pornit către dealul după care începea satul Poetului.

A mai trecut un timp, cam cit o generație. Într-o vară, treburile reportericești m-au dus într-un lan de îngăd Lăurice. Pînd hat, departe, la marginea Văii Cîșepii, se întindea o mare de grîu. Nici cu ochii n-o puteai cuprinde într-o clipă, încît trebuia să mătur orizontul cu privirea de la un cap la altul. Un țaran, cam de cirva la care ar fi ajuns fratele tăi, meu, de-ar fi ajuns, m-a-nemnat la vorbă: „Ei, ce zici?” Ce ers să zic, tocmai mă pregăteam

să-mi spun gîndul, cum că holda-i bogată, cînd tot el conștina: „Ce de piine, mamă...”

În săptămîna care a trecut m-am lasat din nou în brațele unui lan de grîu, la Bărăganul, localitate din Bărăganul brăilean. Din bucărul unei combine se scurgeau, în suvoi gros, boabele de aur, care se topeau în conul mișcător din cutia remorcii. Combinerul a oprit motorul, a coborît din cabină și s-a urcat pe roata remorcii. De-acolo, aplecat peste oblon, și-a confundat miinile în grîu răsfîrîndu-l apoi printra degete. O clintare mi s-a părut a fi gestul său. Dar n-am apucat să-mi ajrțesc gîndul bucu, am văzut cum omul a luat aur vegetal cit putea cuprinde în palmele sale mari, mîroindu-l adine, cu nările dilatate. „Miroase a piine... Ce frumos miroase”, a zis. Apoi s-a spălat cu el pe față.

„Acum, în iulie, mai ales în Bărăgan, grîul — această mi-nune a lumii, pe care la bottezul vegetal strămoșii noștri l-au numit „Triticum vulgare” — se leagă în rim de mune. Peste tipsia uriașă văd recerțene galbene.

Corneliu Ifrim

VIITORUL PE ADRESA UNUI SAT

Ca oricare asezare de oameni, viață, la începuturi prin țieva familii, lanca — fiind populată de „adunații” din zonele de deal ale Buzăului, Rîmnicului și Focșanilor — este atestată documentar în anul 1834. De-a lungul anilor, vrednicia oamenilor au situat-o printre satele de seamă ale cîmpiei brăilene. Și tot în acel rîstimp, demnitatea lor au înscris-o, prin semnificative momente, în file de nemuritoare istorie: bătrînul satului, Ion Trăistoaară, alături de doi orășeni, a făcut parte din delegația brăilenilor care l-au înțimpinat pe domnitorul Al. I. Cuza la București; 47 de localnici au nemurit în războiul pentru independență din 1877 și alți 53 de eroi s-au jertit în primul război mondial; în 1907, autoritățile locale s-au plîns că „conacele de pe moștile lanca și Plopu sînt amintite a fi distruse de răzvrîții cărora nu le vom rezista”; în 1920, cițiva localnici au fost arestați pentru „răspîndirea unor broșuri cu conținut socialist”.

La 20 ianuarie 1952, la ființă cooperativă agricolă din lanca. Istoria locurilor deschide filele realizării. Astăzi, comuna lanca, cu cele 6 sate componente, are 13.000 locuitori (în 1900: peste 1.350), cu o puternică identitate economică, rod al prefacerilor și implinirilor socialiste: o fabrică de zahăr care prelucurează 400 tone sfeclă pe zi; un abator de păsări și ferme pentru creșterea puilor la Plopu; trei cooperative agricole de producție; două ferme piscicole; o stațiune de tratament; o secție de produse din răchită pentru export aparținînd Ocolului silvic; o centrală termică etc. În perimetrul ei, răscolesc și scot la iveală bogățiile adîncului: șchele de fier și cîntarea de două brigăzi ale Șchelei de producție petroleră Brăila, într-o convietuire cu cei ce seamănă și string mînoasele holde întinse pe o suprafață agricolă de 16.217 hectare.

Prezentul la lanca înseamnă: un liceu agroindustrial și unul de petrolchimie, o școală profesională; cinci dispensare, 12 medici, un spital, o farmacie, un hotel; 55 unități comerciale, dintre care 25 sînt de prestări servicii; 6 centre de cultură și de învățămînt „României”; 5 cinematografe, 10 biblioteci cu 57.000 volume, o centrală telefonică cu 616 abonati și cu intrare pe „automatizare”; 20 de kilometri de canalizare și 45 kilometri de rețea pentru apă potabilă; peste 8.000 m.p. rețea comercială; un stadion cu 5.000 locuri și o pistă unică în țară, în mediul rural, de dirt-track, care a dat un campion național.

Din cei peste 13.000 locuitori ai comunei, în centrul de reședință, lanca, locuiesc circa 5.000 — ne spune, cu mindrie, primarul Ion Ivan. Iar în ceea ce privește construcția de blocuri, în acest an vom ajunge la 1.000 apartamente. Viitorul oraș, pe care-l vedem crescînd sub ochii noștri, va deveni un centru agroindustrial modern și model. Forța lui stă în oameni, în munca lor.

Astăzi, tinerii se plîmbă la centru, pe trotuarele deschise larg, care mărginesc blocurile zvelte de 7 și 8 nivele, avînd la parter rețeaua comercială. Și nu numai ei. Arhitecta Victoria Vodă, de la Institutul județean de proiectări, se la „proiectului lanca”, ne dă detalii asupra zonelor construite: zona centrală, industrială, de locuințe individuale, de agrement, de industrie mică, de producție agricolă... Vechii locuitori se exprimă: „S-au distrus bodegi și prăvălii rezemate în trei pari... Ceea ce s-a construit, ceea ce se construiește și se va construi va ulmi pe toți cei ce vor veni la lanca!” (prof. Aurel Trufășu, pensionar din 1984); „M-am mutat în lanca din 1978. Locuim în satul Berlești. Am venit la oraș!” (Marin Gh. Ionță, paznic de noapte); „Aveam un centru mult mai frumos ca în alte orașe!” (Teodor Antonescu, pensionar din 1983); „Despre sistemizarea comunei am discutat deseori în circumscripție, la C.A.P. Oamenii știu că lanca va deveni oraș. Tinerii vor civilizație” (Camelia Clortan, contabil principal la C.A.P. Lanca, deputat în circumscripția electorală nr. 5).

„...Conștăru prin proiect, lanca va avea, într-un viitor apropiat, statutul de oraș agroindustrial. Privită prin efortul muncii creatoare, lanca are de pe acum configurația viitorului său. Păstrînd tradiția, lanca învață să devină oraș. Ilustrațiile de azi pot înlocui fotografiile arhivale. E saltul în timp.

Candiano Priceputu

FRUMUSEȚEA ÎN MIȘCARE

M-am impresionat întotdeauna, pînă la extaz, frumusețea în mișcare a lumii vegetale, schimbarea ei la față, făgăduiala fără limite și întotdeauna innoitoare a erupției ei ritmice. Mereu creștătoare în renașterea sa de-a lungul scurgerii anotimpurilor, ea ne ajută pe fiecare din noi să ne regăsim de fiecare dată culoarea emoțiilor. Întruchiparea unui vis pe cit de umitor pe atît de bine venit. De aceea, nu mai tîm mînt cînd a încolțit în mine ideea de a vizita vestita fermă pomicolă Cazasu, ale cărei produse invadeau unora piețele brăilene, satisfacînd astfel gusturile văgătoare ale consumatorilor. Dorința aceasta, pe cit de subită pe atît de alarmantă, a pus stăpînire pe mine progresiv, bîcîndu-mi curiozitatea, chinându-mă și sfîrșind prin a mă abesda. Dacă imaginea este una din formele îndrăznelii umane și căreia de altfel trebuie să i se dea tot respectul cuvenit, apoi eu trebuia să recunosc că ea nu-mi fusese hărăzită. Cu toate acestea întinam vag la ce mă puteam aștepta. Iată-mă, așadar, fără să fi fost vreodată sportiv de performanță, parcurgînd cei peste zece kilometri, pînă în pas alert, voios, parcă încercînd să-mi demonstrez mie însumi, că astenia de primăvară trecuse fără urmări. Lumina astrului solar se încolăcea pe trupul arborilor frîmîntîndu-le pentru o clipă neclintirea. În vreme ce semîntătea lor degaja o liniste asemă-

nătoare cu forța. Zborul păsărilor, tîind țările, țipetele nevinovate ale unor copii ce se curmău în aer, zgomotul jierat al unei mașini în viteză, gîndurile ce se pierdeau ca niște aripi în văzduh, jocuri ușoare și derutate ale unor forme în alcătuire, constituiau toate acestea o fărîmă a propriului meu trecut sau o alunecare ușoară spre prezent? O ploaie repede și ușoară, care spăla urmele, îmi veni în întîmpinare. Am bănuț-o de departe, apărîndu-mi în dreapta și fermecîndu-mi ochiul, ca o dungă verde topită în tîmpla cerului albastru. Avansînd ipoteza că nu făcusem drumul degaaba, am intrat pe o poartă mare metalică cu speranță și curiozitate, convins că mi se va dezvălui de la prima vedere un semn, o mișcare, fie și cea a unui cîine de pază. Dar nu a fost așa... În fața clădirii în care își avea sediul, paznicul fermei, grăbit, îmi explică că seful urma să pice din clipă în clipă. O alea asfaltată, încorsată o rotundă de verdeață și flori în mijlocul căreia se înălța împunător sfera unui castel de apă. Ațîțat și călăuzit de căldura miresmei florilor de cîrș ce se căldura în nările mele, am cotti-o pe o șosea pietruită al cărui capăt se pierdea undeva hăt departe. Procesul dinamic al înfloririi, în acel spațiu înșet de forme, imprumutate ceva din eleganța sobră, geometrică, a

ambianței aproape sacre, a vestitelor poldere olandeze, „numai astfel linile, suprafețele, culorile, spațiul și timpul se întrepătrund, se intercondiționează, completîndu-și valentele”, cum avea să-mi spună ceva mai tîrziu seful plantației. În fața splendorii ce mi se dăruia privirii, explodau în ochii mei milde de petale albe, gingașe, ca o boare albă, am rămas fascinat, uluit, perplex, cu respirația suspendată în pauza a două clipe. Mă găseam parcal în fața unui uriaș tablou floral, strălucitor, în egală măsură atît expresionist cit și realist, de un colorit minunat, sensibil și profund, un peisaj din care m-am înfruptat cu atita emotație și în care mesajul estetic a invadat chiar și cea mai bogată fantezie, alungînd-o! Absorbbeam ceva prin toți porii sufletului meu, ceea ce nu puteam înțelege pe cale conștientă. Nu gîndeam, priveam doar! Un tușit discret iesit dintr-o voce baritonă, mă aduse la realitate. Mă așezai în palmă un mic futuraș colorat, a înțelegi măsura celor două mari calități a sefului de fermă, inginer Negoiță Dumitru, care apăruse brusc în fața mea; sinceritatea și entuziasmul. Tinea în palmă un mic futuraș colorat, obsesiv de atît zbor derutant, „Iată, îmi spuse el, drept introducere”, inamicul

Ioan Stoinescu

Continuare în pag. a 6-a

Lada de zestre a inimii

În lada de zestre a inimii Pe care mi-au dat-o străbunii, Fort muni și grîul de țară Și fulgerul cald al țarinii.

În lada de zestre a inimii Fort respirația mării, Balade cu trupul de lemn Și rădăcinile țării.

În lada de zestre a inimii Înflorite în limba română O hără de lut la amiază Și-un simbur alb de ființă

În lada de zestre a inimii Fort Serenitate unui Poet, Sentimentele viei de toamnă Ce coboară în mine, înec

În lada de zestre a inimii Fort columbe și nasteri de daci Înregistrate în fugă La Oficiul Știrii de maci

În lada de zestre a inimii Pe care mi-au dat-o străbunii Fort piine și sare și vinul Și fulgerul cald al țarinii.

Adriana Sitaru

SUPLIMENT LITERAR-ARTISTIC REALIZAT CU CONCURSUL COMITETULUI JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ BRĂILA

Paginile redactate în colaborare cu membrii Cenaclului literar al Ununii scriitorilor „Panait Istrati” din Brăila
Președinte: Fănuș Neagu
Secretar: Lucian Chișu

STAREA DE PLUTIRE

Poetul brailean Aurel M. Buricea a tipărit recent la editura Dacia cea de a treia carte de versuri, intitulată *Elegii nocturne*. Față cu primele două volume, *Clopete de mazăre* și *Sarea neagră a nopților*, linia de continuitate e evidentă iar ascendența artistică neindolelică. Mai cu seamă în acest ultim volum nota distinctivă a creației sale ar o amprentă mai puternică, distanțându-se net de acele „date” ale originii sau cel puțin formate pe care autorul ar fi trebuit să se prezinte în fața cititorului drept un poet al cimpiei, vitalist și solar, de o seninătate aproape sărbătorească. Nimeni din asilul de elemente care întuesc crica toposului brailean nu apare în poezia lui Aurel M. Buricea, construit pe ritmurile elegiace ale solitudinii, captivat de meditație până la abstractizarea metaforică și simbolului, dând astfel poeziei sale un aspect suprarealist. Pentru Aurel M. Buricea emoția lirică devine o stare tensională, creată prin jocul opozițiilor și antinomiilor, asupra căreia, solitar, poetul manevrează cu virtuți la nivelul unor concepte pe care le-a definit până la esențializare. Autorul își creează un univers de factură cu totul personală în care „semnele” trebuie să adevărate trăite după ce, în prealabil, au fost descrise. O primă noțiune de importanță fundamentală pentru lirica poetului brailean este „cuvântul” ale cărui accepțiuni sînt de o diversitate uimitoare. El începează de a mai fi o simplă denotație poetică și un element de opoziție cu tot ceea ce nu poate primi nume la nivelul emoției: „veniți de dincolo de marea / tăcerii a necunoașterii / și Arhimede intrize cu bastonul deasupra unei plaje pustii / ...nisipul de pe țărni / clipele mele trăite / încă sub apa cuvintului / imaginea tinereții mele / învățînd lecția de plutire” (*Starea de plutire*). În alte poezii întâlnim versuri ca „vino, tu, rătăcit, și vindecă-mă de cuvinte” sau „ai uitat casa / și-ai pierdut cuvîntul / înfășurat în ceașca albastru al cerului”, ilustrînd tocmai acest efort de definire prezent în atîtea poezii, în unele mai evident, în altele aproape criptic: „arbore milenar prin mine trecînd / cu virful rezecat de ful-

gere și vis / aproape toate lucrurile devin gînd / numai cuvîntul cade în abis” (*Dincolo de dig*). Imaginea „lucurilor gîndite” ce devin... cuvinte, apare și în *Poem pierdut într-o frumoasă metaforă* a creației tinereții spre esențializare: „în citeva nopți ale ochii singurătății / cu degetele de miresme de tei au pipăit / prin reviste îngăbenite de timp / poemele mele de dragoste dar val vară toridă / a topit literale noastre adorate și n-a mai rămas / decît lumina lunii strivită-ntr-un caiet albastru / citeva numere mai amintesc de tinerețea noastră / încerc să învăț navigația uitării pe de rost / cîmpia albastră sub ploaia zilelor fără odihnă / o cumpănă de fințină la marginea depărtărilor / carul mare răsturnat în miriștea copilăriei / toate metaforele lumii s-au risipit pe cărarea gîrlei / încit lucrurile gîndite se fac cuvinte”.

Se observă în poezia lui A. M. Buricea o stare de incomunicabilitate resimțită ca stare („doar zborul lebedei increment / în aibergul unui vis îndepărtat”) („într-o noapte peste tăcerea uitată”) iar ea se așterne peste tăcerea pietrei / drumuri oarbe par înzăpezite în trecut”) și pe care, pentru a o depăși, autorul este tentat s-o rezolve cu mijloace matematice, ale algebrei sau calculului geometric, prin teoreme sau teorii ce polarizează contrariile. Opozițiile polarizează în jurul ideii de afirmare-negare, alb-negru, esență-amalgam, materie-antimaterie, conținut un univers sărac în relief, sfînt însă într-o încordată tensiune. Peisajul liric este schițat sub forma unui decor ce alunece mereu în suprarealism: „hai să fugim cu sania în paradis / cînd iarna aprinde visele în noi / dragostea care încă nu m-a nins / cu haite de lupi m-alungă înapoi // trage perdeaua de dragoste interzisă / și stinge steaua polară din singe / vreau să te lubesc c-o patimă necrisă / cînd un inger cu in-turmeric plînge // peste gînduri noaptea cotropitoare / coboară viața în cîmpuri de frig / tăcerea din lucruri vede și mă doare / fereastra spre care au pot să strig...” (*Dragoste interzisă*).

Tot din categoria elementelor care apar obsedant în poezia lui A. M. Buricea

rica notăm și prezența „sării” care măsoară existența prea obișnuită a creatorului. „Vra învinge muntele de sare”, lacrima e „mai tare decît muntele de sare”, în lacrimi există „o sare neagră” (un volum, anterior, se intitulase *Sarea neagră a nopților*) iar „perete de anotimpuri roditoare / leagă-nă singurătatea unui poet / cum marea mîntuie de sare”, elementul devenind un alter ego al tensiunii poetice create de precipitatul clipei măturate a fi esențială.

Există așadar în lirica poetului care ar dori să se vîrse „într-o noapte albă / cîis înflorit / la marginea cuvintului” o întreagă călătorie înălțurătoare a sensurilor din care se naște floarea rară a poeziei, simbol al unei credințe poetice nestrămutate în care învinge statornic emoția pură: „Cînd voi fi departe de tine, mamă, / înclinăm în acest vestit tandra / cu petalele singurid în amurg / atunci să înțeleg căldura rodelor / n-am să mai pot să știu / cum se face în miază toamnei țirziu / acolo voi trece cu fruntea arsă de stea / și voi simți ninsorea tinereții / strălucind înălași / oase / cînd voi fi de tine departe / și-n amintiri în voi cobori / ca un copil în somn după o zi grea / pădurea va murmură cu glas de argint / patina bucuriei de a fi pretutindeni privire / picături de lumină să-mi curgă-n cuvinte / așa cum prin ceața toamnei cocorii / se aud vîntul spre țărnișuri solare / cu ogingda vîntul sub aripi imense / cînd voi fi departe de tine / și prin vite copiii cînteculegînd / cu minile înghetate de roua vîntului / atunci voi înțelege că privighetorul / au dispărut din cîmpie însă trupul meu țiernează / ca-ntr-o scorbura de lună vechiază / cîntecul să-mi fie izvor de bucurie / cer albastru increment pe mîniș de gîndire” (*Cînd voi fi departe de tine, mamă*).

Aceasta e starea de grație a poeziei lui A. M. Buricea, cînd, cum ar spune poetul, „pășările călătoare și-au făcut cub din visele mele / poemele de dragoste s-au făcut grădini”, stare de grație poetică în care, acesta, asemenea unui faur, caută „dincolo sau dincoace / cine poate ști / de partea cui cîntă adevărul”.

Sensibilitatea sa, însă, merită totă considerația.

Lucian Chișu

Frumusețea în mișcare

Urmare din pag. a 5-a

nostru numărul urm, al tuturor strădăniilor noastre. Dar, urmă inginerul cînd zîmbet de lumină în ochii lui albaștri, le venim noi de hac tuturor dăunătorilor de orice fel. Concluzăm strîns cu Inspectoratul pentru protecția plantelor Brăila, în vederea instalării capcanelor cu feromoni”. Începăm să-l pricepem pentru a mă înțelege pe mine însumi, însă nu reușeam întotdeauna, pentru că ritmul explicativilor sale științifice era impresionant, fiind marcate puternic de peceata originalității. Luîndu-mă de beat, ca pe un vechi amic, îmi des-tăinul că din 1978, anul înflăcărilor fermei (148 ha), livrare zeci de mîi de tone de fructe diverse întreprinderi de prelucrare a legumelor și fructelor din Zăgă-Vădeni, cunoscută de atîta în toată țara. Că în cadrul fiecărei specii se cultivă cu rezultate bune numeroase soiuri care i-au adus faima chiar și peste hotare. Producția medie pe hectar ca și beneficiar planificat se realizează și deși este constant, ceea ce demonstrează adaptabilitatea și complexitatea fenomenului la concluzii depline între sol și pomul fructifer propriu zis. Cei 11 tractoriști și mecanici permanenți precum și sezonieri se bucură de o capacitate de cazare de 250 de locuri ca și de

Un limbaj plastic

Intîlnirea cu lucrările pictorului Constantin Boer-Dondos a fost resimțită la fiecare expoziție personală a acestuia ca o surpriză. Într-adevăr de deosebită este, de la o etapă de creație la alta, apropierea de motiv, înțelegerea și modalitatea de exprimare artistică a motivului. Încit, drumul artistic al unui limbaj plastic propriu pare a fi reluat mereu cu o translație rădăcine.

În selecția de lucrări, oferită publicului la Galeria de artă din Brăila cu puțin timp în urmă, pictorul experimenta o tehnică personală: realizarea primului strat al lucrării printr-un procedeu asemănător monodiplo. Situațiile tratate astfel obținute sînt convertite, nu fără efort, în peisaje. De aici impresia de întreprindere a elementelor din spațiul tablourilor lui Constantin Boer-Dondos. Dimensiunile esențiale ale peisajului de ansamblu sînt pălămit și trece unul aliaua fluidului cromatic, dînd abia identifiabile, prin elementele care le fixează (copaci, forme de relief,

norii fără a le descrie. Mai mult chiar, accentuate acestea amintind de real, nu par a ține spre forme naturale, ci, dimpotrivă, participă prin descompunerea, neliniștea acestor univers în expansiune.

Impresia pe care o emană peisajele lui Constantin Boer-Dondos, o simțim dinamicul lor și a cromatice de cele mai multe ori reci, nu este una de agitație spirituală. În dialog cu ele așteptăm ca ceva esențial să le locuiască. Ca și cum pictorul nici n-ar fi urmărit altceva prin dezlănțuirea „stăbililor” prin intermediul tehnicii sale, decît să curete locul și să-l pregătească.

De aceea, vedem în actuala etapă de creație un moment de răscruce în activitatea pictorului. Dacă va să se activeze capcana unui superficial fragment decorativ, de care este pîndit prin tehnică, va primi confirmarea valabilității descoperirilor sale plastice.

Lucian Chișu

Deodată sar în picioare. — Cîț e ceasul? Să nu pierdem trenul! Tudorică îmi face semn să mă reasez. — Nu te mai prăpădi cu firea, D'Artagnan, vagonul nostru se odihnește acum la Arad! — Cum? Sîntai că... — De un ceas... — Și nu-ai spus nimic? — Se putea să ne stricăm sindrofia? — Drumul spre Arad l-am făcut din-de-dimineață cu un automobil, cînd am urmărit cel mai minunat răsărit de soare. Lumina trecea prin toate culorile curcubeului. — Altfel ați fi văzut voi un asemenea spectacol? — Tot la Timisoara, în al doilea turneu — o singură dată l-am văzut supărat, chiar furios, cînd un vișgian a lovit un cîine. I-a strigat: — Să știți că se potrivește și așa: Cîinele cel mare îl mușcă pe cel mic! — În scena patetică din penultimul tablou — jucată cu mult talent și dăruire de Vasile Crețoiu și Sabina Musțescu — în care tatăl, condamnatul pe nedrept, își regăsește fiica, în sală începeau să păcănească pozele, spectacolele scoțene batistele ca să-și steargă ochii înlăcrumati. Urmăream din culise desfășurarea scenei. — Apă pentru soricel! soștește lîngă mine Tudorică. — O spune ca să-și ascundă emoția, vocea îl tremura. Autorul devenise un îndușcat spectator al propriei sale opere.

Da, chiar atunci cînd era emoționat, sau cînd se găsea într-o împrejurare deosebită, (ținea cu o replică de duh, imprevizibilă, care eamflia, fixa sau răsturna situația.

Într-o seară, mai de grabă într-o noapte — ultimul spectacol se terminase țirziu, mai zăboviserăm și la încheierea societăților — negăsim nici o țărăsă, cei patru mușchetari se văzură nevoiți să se întindă pe jos, întineric beznă, canuflă, și drumul destul de lung. Vagonul nostru urma să fie tras peste scurt timp unui tren accelerat care ne ducea în orașul următor. Ingrîjorată măream meru pași.

Deodată ne pomenim înconjurăți de o ceață de șase-sapte zăplani. N-as putea spune dacă erau puși să ne caute pricină de hartă sau aveau intenția să ne buzunărească. În ultima alternativă ar fi dat o lovitură frumoasă, aveam ardeții să răpim, agonisăla celor două spectacole jucate.

— Încotro la ora asta, pușiorii? ne întrebă unul cu vocea răgușită.

— „Mousquetaires, en garde!” ne comandă în șoaptă Tudorică.

Ne strîngem buchet, spate în spate, hotărîți să ne vindem cum pielea: dar el se desprinde brusc și face doi pași spre cel care ne vorbise.

— Dumneata, frătoare, crezi în dumnezeu?

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei ne dădeu tricolore cu gînduri urite. Multumită vouă acum sîntem în siguranță!

— Tu știu care am rămas mai tuluiți, noi sau ei?

— Dar cine știți? Iblbi aceiași.

— Actorii care au jucat „O crimă celebră”!

— Iha, al lui Tudor Musțescu!

— Eu, da, pentru că, uite, el v-a scos în calea noastră! Mai adăuneari cîțiva derbedei

O privire pe fereastră

horia bădescu

a doua zi vremea se stricase. Ploua. Mărunt, îndesat; parcă începuse alt anotimp, așa cum se întâmplă câteodată după călduri îndelungi și înăbușate sub apăsarea norilor care înghițaseră dealul, orizontul și fațada cu tot ceea ce era sau ar fi trebuit să fie în ea. Dire subțiri se scurgeau pe obraji de sticlă murdară ai casei, unde se înghesuseră după masa de dimineață.

— Acu, zicea Manica pe privind peste umărul pictorului prietenului său, uită-te! Acu ori te imbeci ori te apuci de făcut copii!

— Ori te-ai intri-o fringhie! I răspunsesse morocănos Marchidas.

— De ce? Se mirase achizitorul.

— De lehamite, de plictiseală! Dumneata nu te-ai plictisit niciodată?

— Nu, zicea vesel Manica, nu dom' Marchidas! Păi eu abia am avut timp să trăiesc. De unde să mai fi... Dom'le, plictiseala e un lux pe care eu nu mi-l pot permite! Mneata poți. Mneata ești artist. Cu mneaoastră ar-țiți, e altă treabă. Uite, dacă mă gândesc la prietenul meu...

— Actorul!

— Da, actorul! Că și el zicea: „Fecare rol e o viață, dom'le Manica!” Și-acu gîndeste-te și mneata cite vieți a trăit el! Cît timp! Avea din ce să se plictisească dacă vroia! Ori mneata bunăoară, eu nu mă încep, n-am pus nici din greșeală mina pe o pensulă, însă mă gândesc așa că fiecare tablou e o viață. Că nu e numai ce se vede acolo, E și viața mneatei. Alta decît asta de-o prăpădiști aici cu mine, uită-te cum se desearcă norii.

— Etei se miră un serozitate pictorului.

— Așa dom'le! Eu însă am o singură viață. Eu n-am vreme să mă plictisesc. Și pe urmă, continuă el cu aceeași veselie stăpînită, pe care doar amintirea prietenului lui, actorul, o tulburase o clipă, poți mneata să-ți închipui un achizitor plictisit?

— Mă tem că nu! aprobă Marchidas. E ca și cum ți-ai tăia stîngur craca de sub picior.

— Așa e! Dom'le, un achizitor trebuie să fie spirit! Scinteie! Să-ți meargă mîntea. Să cunoască... așa. Da, arta improvizației, cum zicea prietenul meu. Flîndcă altminteri, i-am spus eu lui dom' Matei, e pierdut! Insa și aici se cere experiență. Și studiul! Și studiul! Insa și aici pufni Marchidas. Că în rest...

— Nu de asta e vorba, dom' Marchidas. Nu e cazul să mă lei mneata peste picior acu! Ceea ce spun eu e altă căzuță. Dom'le, drumurile achizitorului sînt lungi. Și dese. Mergi unori de ține și urăște! Cu trenul, cu mașina, cu căruța; cu ce-ai apuci, treci prin locuri pe care nu le-ai mai văzut sau pe care le-ai mai văzut de zeci de ori, de sute de ori. Și cînd drumul e lung și cînd locurile alea le-ai mai văzut și n-ai cu cine schimba două vorbe, căci chiar nu ai cu cine să-ți vorbești, care ești tu mneata! În pozi închipui tot felul de oameni și de întâmplări, pe care le poți trăi, și te poți socoti ce și cum. Dacă e bine ca atunci cînd cel pe care ți l-ai închipuit tu face așa, tu să faci așa. Ori dacă e mai bine altfel. Și, dacă schimbă omul lîndind la locul ei întâmplarea ori invers, tu ce-ai face și el ce-ai face și cum ar fi mai bine? Mneata nu poți să-ți închipui ce lucru nemaipomenit e treaba asta!

— Ba pot, zise Marchidas.

— Atunci, spune mneata, cum să mă plictisesc? Cînd să mă plictisesc?

— Insa eu nu de o asemenea plictiseală vorbeam. Sau, dacă ai zis, atunci am exagerat. Flîndcă atunci cînd am zis plictiseala, mă gîndeam la lehamitea care și te poate face de toți și de toate, de lume și de viață!

— De viață n-are cum și te face lehamite! Dom'le, viața ești mneata! Cum să și te facă lehamite de mneata?

— Aia e, că și te poate face! Nu lehamite, greață! Te mîncîncă greața, dom'le Manica. Eu am simțit asta.

— Și eu! Insa nu greață trebuie să și te facă, nu lehamite! Rușine, dom' Marchidas, rușine! Rușinea îți spune ce trebuie să faci. Greața nu. Greața e ca o mîlășină; te prinde din toate părțile și nu te mai lasă să miști.

— Și-atunci ce poți să faci? Spune, dumneata, ce?

— Să dai din coate! Să te zbați! Să ieși! Să trăiești, dom'le! Flîndcă d-ai a făcut omul. Să trăiască. Cum o fi, cum o putea. Și dacă-i om poate. Că nu există să nu găsești o fărîmă de bucurie și în cea mai mare greață ori durere.

— Poate că ai dreptate! suspină Marchidas. Dacă mă gîndesc bine... Dădu din mină. Fleacuri!

calul că asta sau aia e din prăsiă lui cutare din Cornești. Că una era la el la Cornești și alta într-o crescătorie ca a lui Dimaceal Aici și-l făcusem și-l înghesuisem și-l făcusem să se predea. Aici, unde niciunul din ceilalți nu înțeleșese că era poarta pe care se putea intra. Dom'le, și ce frumos era! Soseam seara și rămîneau la el și stam și beam pînă dimineața și ne băteam în vorbe și-l înghesuisem și-l făcusem să plecam cu mine, cu mînașea de armăsar! Am repetat pînea asta de zeci de ori. De sute de ori. Eram ca năuc. Pe unde umblam numai asta aveam în cap. O știam pe de rost. Știam vorba cu vorba ce-o să zică el și ce-o să zică eu. Flîndcă eram sigur că n-aveam să abă ce face și or să mă cheme. Fără mine n-o puteau rezolva. Erau ageamii dom'le, nu artiști! Nu știu că omul din Cornești are o singură cheie și că aia era la mine! Și-asa a fost. După vreo două luni, cînd începusem să-mi iau nădejdea, m-au chemat. Mneaoastră nu știți, dar eu aveam un nume! Eram cineva! Eram achizitor de lux, nu numai din ai de au de-a face cu abatoarele. „Să vină Manica!” ziceau cînd n-aveau altă soluție. Și mă duceau și rezolvam.

— M-am dus și-acu! Era o vreme ca asta. Ploua de ține se făcea sufletul negru și mocănița cu care ajungeam eu la Cornești abia se mișca. N-aveai ce să vezi afară, orin geamurile murdare și afumate și, și dacă ai fi putut să-ți ceva prin ele, lumii era pusă și împicilită. Înaintu, nu știu cum se făcuse, eram mai singur. Eram singur și-am zis să-mi mai închipui odată toată povestea. Desi, cum ziceam, aș fi putut să-o repet și în somn. Insa cîlmea a fost că de data asta nu puteam. Nu țeseam nimic. Totul se legă aîndal. O fi obosi, mi-am zis, și am încercat să adorm. Și am și moțait o leacă, legănat de mersul trîș al trenului și de mormăitul ploii. Dar nici după ce am ieșit din starea aceea de toropeală n-am mai putut. Dom'le, parcă nu eram eu! Așa că am renunțat. O vedeți aci, omi, mi-am zis.

— Am ajuns seara la Cornești. Am intrat la circumi să beau o țuică, să mă încălzesc și să aflu unde stă omul meu. Era plină. Mi-au spus cam pe unde avea casa. „Și calul ce face?” am întrebant. „Care cal?” „Armăsarul, minuea de armăsar de care s-a dus vestea!”.

— „Și tu dumneata săntos, nu-l mai are!”.

— Am simțit că se invite pămîntul cu mine. Am pus cu grîlă paharul pe teighea și m-am așezat jos. „Cum nu-l mai are?” „Așa, bine. I-a vindut.” „Cînd? Cui?” am bîguit eu. „Acu!” vreo două săptămîni. A venit unul și a stat cu el de povești toată noaptea. Dimineața a plecat cu calul. L cheina Manica!”.

— „Mneaoastră nu știți. Insa atunci era să mă lovească pe mine dambău. Am stat așa vreo ceas și n-am putut scoate o vorbă. Stăteam și făceam. Nici de bănu nu puteam bea. Cei din circumi se uitau la mine. „Dumneata ori ești bolnav?” m-a întrebant careva. Am dat din cap că nu și-am zăcut pe scaun pînă am simțit că pot să mă mișc. M-am dus la omul acela. „Eu sint Manica!” i-am spus. „Și fi săntos?” a zis el lîndind. „Dumneata ai avut un armăsar?” am zis. „Am avut, a oțat el, da' i-am vindut.” „Cui?” „Unuia de-îi zicea Manica. Un vrăjitor!” a zîmbit el. „Dom'le, am strigat, eu sint Manica!” „Ii fi, a zis omul lîndind, da' nu ești aia. Așa era altfel! E drept, parcă aducea cu dumneata, a zis privind-mă cu atenție, da, da, aducea, da' era altfel!” „Cum altfel?” „Nu știu, altfel! Poate-ți fi fînd rude?” „Nu sintem!” am zis și n-am mai întrebant nimic. Am plecat. Lui Dimacea i-am spus că omul vinduse armăsarul nu se știe cui. Era să turbaze. M-a făcut de două parale. M-a umilit. Avea dreptate. Pentru el nu mai eram „Marele Manica”. Atuncea era să mă prînda pe mine lehamite, dom'le. Pe urmă mi-am dat seama că tot eu castigam!”.

— Manica nu mă țese nimic. În încăperea se făcuse parcă prea căld. Cineva deschise unul din oberlichuri și curgerea ploii se auzea acum mai distinct, estompînd vocile celor aflați în rotundă.

— Dom'le Manica, întâmplarea asta... începuse Matei, însă pictorul nu-l lăsa să continue.

— Ia, uități-vă! șopti apucîndul de braț și întorcîndul către geamurile ede. Imbînăta de pictură strălucitoare. La uități-vă, fazanii!

— Și, într-adevăr, peste virturile copacilor eteva sătete fulgerar nedeșat în spațiile dealului prin perdelele ploii.

(Fragment din romanul în curs de apariție „Zborul gîstei salbatice”)

Julian neacșu

Apus de vară

ȘI IAR AM PLECAT
și fu arînd
ascuțitul minții mele
mai curat să fie îndreptat
în vreau tel
spre adevărul tău
care nu are lipsă întru nimic
dar n-am fost eu
ci doar o umbră a mea
pe care n-o știu
și nimeni nu mi-a spus
cît pot să fiu
ori cît nu pot să fiu
părere de argint.

NICI NU ȘTIU
cîtă teamă o fost
nici nu știu spre cînd m-am întors
nici nu știu
cum se spune acum iubirea
dar am văzut un nor
un nor singur și alb
cum trece pe lînga mine
ca o lacrimă

ȘI TOTUȘI EU SIMTEAM
mai dinainte că voi pieri
și totuși eu simtam
cîtă nimic din ce este nici nu va fi
ajuns pe car credeam
că voi fi altceva
poate lumina
poate doar întinericul
în care să te cuprînză
numai tu
flăcăr
în palmele mele

„NU FI DESERT SUFLET AL MEU
și nu deveni surd
cu urechea inimii mele
ascultă și vezi
unde nu este prăsisă dragostea
dacă ea nu prisoșeste”
îoacă o mirare a celui ce a fost
și nici nu mai este
numai un am
imposibil de amintit
numai o viață
imposibil de văzut
ori o zi.

AI FI FOST
ai fi fost ceva care iarna
înflorea un cois
ai fost
ai fi fost
ai fi fost
doar o brețera de abur
deasupra buzelor sale
am și putut să fiu
am și fost
o amintire.

dan iorga

Măiastra

Psărea n-avea ochi
dar privea într-un punct
din departe,
mai presus de timp și de spațiu,
mai presus de viață și moarte.

Psărea n-avea aripi
dar zbura
zbura ireal ca o lamă de gînd
între solzi de lumină și umbră,
între oglinzi de tăceri și cuvînt.

Psărea n-avea trup
dar era
ca un pumn de zăpoda
ca un pînc de zori,
cioplită din blocuri uriașe de ger
într-un scîncet de zori.
Psărea n-avea ochi, n-avea aripi
n-avea trup.

Era toată
o rădăcină înfîptă în nori!

DEASUPRA NOASTRĂ O CREANGĂ

de tei
pe care nimeni încă n-a văzut-o
cîtă minune
și cît s-a aprins dorința mea
de tine
și cît am fost
împreună

DEPART DE MINE EȘTI TU

dar cînd mi s-a arătat
că pe vremea împăratului Iulian
(361-363)
nicidecum n-am fi vrut
să fim învinși
de oameni nedrepți și neadvergați
care într-una din clipele acelea
s-au oprit deasupra noastră
și au spus
că pe vremea împăratului Iulian
(361-363)
nimeni nu avea de ce
să otrăvească cerul

ȘI TOATĂ SPERANȚA MEA

este numai și numai în tine
știu că vei înflori
și tu
cum știu că vei fi singura floare
pe care nimeni
n-a văzut-o
înflorind

FĂRĂ FRICA DIN INIMA MEA

nici nu oș crede
că vreedată tu
te vei apropia de mine
cu oarece de mine
lumina de întineric

UN FLUTURE AM FOST

tu ai fost ogînda lui
zadarnic am vrut să te cuprînd
privirea mea te-a chemat
însă în lumina ei
lăuntrică
nu te-am văzut.

Intangibila copie

Lizieră de gheață a celuilalt eu
Intangibilă copie firavă
Se crapă stătuți și moare un zeu
Și ninge-n adîncuri cu lavă.

Zburăm peste cîrduri de zile și nopți
O aripă izbește-n hublouri, bolnavă
Crepusculel cade cu toți umeri morți
Și ninge-n adîncuri cu lavă!

Se tulbură-n ape-anotimpuri — păreri
Din ierburii răzbate o dulce otrăvă
Cîrcubele se frînge peste livada cu meri
Și ninge-n adîncuri cu lavă!

Troleibuzul nopții

„Și vine troleibuzul nopții
Ca un amurg plin de ninsori
Să mă culegă dintr-o stație
De pe teigheaua unei flori.

Reni albi, umbrîți de-o lună plină
Îi trag pe sînii de cleștar,
Către triajul unei pleoape
Cu pulsul ostentit și rar.

Suferă cu joben albastru
Dascăde ușile de ger
Și mă invită cu-o țigară
Să calc între pămînt și cer.

Ce liniște adîncă-n jilțuri
Și cite chipuri moi și reci,
Ce trist e-n troleibuzul nopții
Cu care trebuie să pleci.

plastică

Fantasticul ca realitate

Ceea ce încearcă să demonstreze Rodica Petrescu, în această primă expoziție personală (galeria Galateea) este dreptul picturii de a accede în imperiile poematicului. Din acest motiv, este vizibilă în pinzele sale o preocupare obstinantă pentru o anumită recuzită de sorginte romantică (un paselism de coloratură ossianică), pe care o „regizează” cu voluptate fantastică. Posoare a unei bune școli de pictură, artista se mișcă dezvoltînd în culoare, plasticitatea lucrărilor sale reiesînd tocmai din versatilitatea cu care surprinde pe pînza materialitatea obiectelor, reale sau imaginare, ce compun universul creației sale.

S-ar putea vorbi de atmosfera margrană a picturii sale, dar aici e vorba mai mult de exprimarea unei afinități electice față de o anumită experiență sau viziune a modernității europene. Mișloacele sînt în esență altele, premisele estetice, de asemenea. Cel mai sigur este răspunsul interior al artistei față de solicitările realului, pe care îl tîmăcește după o sintaxă proprie mai mult vizuional-poetică. De aceea, în lucrările Rodicăi Petrescu capătă un relief mai pronunțat elementele construcției plastice. Artista parcurge pînă în itinerariul unui discurs poetic sub-generis. Ap-

autentică și convingătoare. În rest, nu-i decît o chestiune de meșteșug și de timp, pentru ca validarea artei sale să fie deplină.

La galeriile de artă ale Teatrului Foarte Mic stagiunea e continuă. Se simte se află acum producția artistică a Ligiei Mihăilescu — pictură (miniatură) și design vestimentar. Fire generoasă și aplicată cu pasionată sensibilitate către tainica plămădă a culorilor, artista își propune, de această dată, o experiență canonică: surprinderea — pe pînza ori carton — a unei realități privită cu un ochi intimist. O concesie, poate, făcută și necesitate urbană. Ligia Mihăilescu pictează, folosînd tehnici și procedee consacrate de înalțimii impresionismului authton și european, cu temeiul deslușit al utilității sociale și demersului său creator. O face cu sinceritate și bucurie. O bucurie născută dintr-o instincționalitate cromatică evidentă, ușor afectată senzual în unele portrete și naturi statice cu flori, dar mult mai pregnant pusă în valoare în obiectele de vesmint ce le creează. Aici cromatismul e înnăscut pendulează între rafinamentul clasic și jubilația barocizantă între senzualism și tonalitățile unei modernități reținute. Fantezia artistei este, în acest caz, eliberată de orice poncif, gestul creator îmbrășișînd totul, de la finețea tușului, a texturii și a imprimului, pînă la exuberanța compunerii detaliilor și a crolelor. Ligia Mihăilescu dovedește, prin expoziția sa ultimă, că posedă mijloacele necesare pentru a-și apropia un public mereu mai larg și mai receptiv.

Dragoș Morărescu : Natură statică cu flori și vase

muzică

Un maestru al muzicii românești

Maestrul Ion Dumitrescu a împlinit 75 de ani! Este greu de spus, despre creația sa, că ar suferi sub povara trecerii timpului intrucit, inspirîndu-se din seva nepieritoare a folclorului nostru, pleind de la prețioasele sugestii ale creației marelui George Enescu, compozitorul Ion Dumitrescu a realizat lucrări cum sînt Preludiul simfonice, Concertul pentru orchestră, Simfonia I, Cvarțetul de coarde în Do major al căror conținut emoțional nu se va altera niciodată cu trecerea timpului.

Pentru a înțelege mai bine rolul jucat de Ion Dumitrescu în istoria muzicii românești, o anumită raportare la contextul epocii este absolut necesară. Într-o lume de aspre căutări pentru găsirea unor noi formule de continuare a unei mirabile tradiții, Ion Dumitrescu a optat pentru calea folosirii, în muzica cultă, a sugestiilor folclorice. Opțiun, și în această direcție, pot fi însă făcute în variate feluri. Ion Dumitrescu s-a îndreptat pe calea „conclierii” melosului, ritmic și folclorice cu tradiția muzicii europene, direcție avîndu-și la noi numeroși și importanți predecesori. Astfel, mai rar înțîlnim aici pagini unde transmiterea etosului folcloric s-a făcut nemijlocit. Mediatorii sînt (și este

dii „în stil popular” (trimiterea la procedeele enesciene nu este fortată), melodii care mărturisesc multă despre crezul său artistic.

Nu am avut prilejul de a urma, în Conservatorul bucurestean, îndrumările pedagogului Ion Dumitrescu. Am folosit însă frecvent, alături de mulți colegi, cele 120 de solfeji de grad superior, culegere cu scop didactic. De asemenea, în multe probleme de armonică, am avut prilejul să cunosc opiniile profesorului Ion Dumitrescu, activitatea sa didactică fiind cel mai bine reprezentată în această disciplină. La fel, este loc să amintim aici studiile de muzicologie — cum sînt Societatea compozitorilor români, 25 de ani de muzică românească. Contribuții la problema armonizării cîntecului popular românesc, Muzica în Bucureștiul de ieri și de azi, Arta muzicii și elementele ei — avîndu-și o certă utilitate în evoluția acestei discipline muzicale.

Ion Dumitrescu a dirigit destinele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor timp de un sfert de secol, sacrificînd de multe ori, propriul timp de creație pentru a impulsiona direct luarea unor decizii, deschiderea unor drumuri de interes vital pentru destinele muzicii românești. De numele său se va lega una dintre perioadele cele mai fertile ale activității Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și, dacă ne putem mîndri astăzi cu lucrări de profund răsănet, la aceasta un crim-poi din meritele strădăniilor unor compozitori contemporani de certă valoare revine, cred, și maestrului Ion Dumitrescu.

Viorel Crețu

REACȚIUNI

CĂRSTEA ȘTEFAN, Călan: V-am mai răspuns o dată (nu este vina mea că nu găsiți bucuria în ceea ce citiți) într-o colecție ca și în scrisoarea anterioară, de care pareți să fi uitat, va revendicați de la maestrul („Proust, Botticelli, Bach, Aurora B., Vivaldi și Mozart...”), a căror contribuție la poezia dv. nu este foarte certă. Remarcă din nou asociațiile plastice și muzicale, înocente în artă (și în poezie) unui eros spiritual, rimele de efect (strofă caracteristică: „Ți-am zis: (suspinul tău era păgîn / Ești aliflu tu, iubirea ta-i eflină / Și te-ai trezit cu o molicie-n sin / Și-n ochi cu-o tălmănire karentină”), invențiile lexicale („Dar cum e cîntecul în dorămintă?”), versificația unecori savuroasă, alături mecanică, precum și desele scăpări sub control. Formulele dv. i-ar fi însă necesară o maximă rigoare, atît în sensul preciziei de detaliu, cit și în acela al coerenței de ansamblu.

A. ION, Birlad: Textele pe teme patriotice sînt convenționale, celelalte îndrăzesc, din cînd în cînd, să fie originale (ca în acest Călin în pleoapă: „Cine mă-melege și pe mine? / Trece în infern aprins de tîne / Lună, rea potcovă, ețit de cal! // Cîin' să ne mai înțeleagă și pe noi / Vulpi roșcate, vulpi de-argint și lă / Cerne toamna făcării lungi de E / incendia. Arde noaptea. Ceru-i nîl / Vulpi de aur mor în cîmpuri sure, / Lăptăși de aur și de aur / Mi-a crescut în singe o pădure / Și un Dumnezeu de colii în pleoapă”), care s-ar putea să fie însă doar efectul întâmplării. Mai trimiteți.

IORGU HRIBELCEA, Iași: Trei poezii limpezi și cantabile în expresie, neînchegate însă ca idee. Mai trimiteți.

MARIUS N. POPESCU, Drobeta-Tr. Severin: Cuvinte stilice, „propriu-liric”, „ziduri habibonene”, „ca să fi îndrăgii”, „Pentru că dorii o păreare transantă”, textele trimise de această dată sînt prolixie, sintaxa întortocheată, intenția obscură, efectul poetic nul. Solicitați și alte păreri.

EMIL HESTIA, Târnava Mare: Poeme lungi, meditative („De foșnetul ierbil mi-am ie-

gat vorbele, cum se întîmplă / cînd așingi singurătatea / iar smulge cerulul promite / Zori mai calzi peste orașele fluide cu rugurile / atîșne recent...”), un ton convingător cînd păstrează o anume generalitate la rostirea, neconvîngător însă cînd cade în explicitări sau tîngiri personale. Fragmente remarcabile sînt alături de formulări improprie („arsăta trupului s-a ameliorat”) sau netericite („pe pista de șicla a trupului”); prea multe adjective. Ce să vă spun? Formula ați găsit-o, rămîne să vă vedeți textele; există indicii că merită să perseverați.

RADU DUMITRU, Dobroiești - Dolj: Un tînar mlîndru de calitatea lui de lăran, de satul și sătenii lui, plin de elan și gînduri frumoase. Incerările dv. poetice sînt meritorii ca intenție: dați-le mai multă claritate și culoare (accentați-nul genul dv.) — și poate vor deveni chiar poezie.

CULCESCU F.-GENICĂ-JAN: Singurul text înscris este acesta: „Să mă lăsați să scriu / Ești sănătos, ai mașină și servicii bune / Ești deștept. / Prostia se vede și cînd merg pe drum / Iar în mașină cînd te urci / Te urci în ea ca în salcîm” — credeți însă că e poezie?

DERAȚIU LIA, Focșani: Greselile gramaticale nu se scuză, cu atît mai puțin unele (cu apertiv poetic). Învățați să le îndreptați, apoi mai vorbim.

RADU ȘERBAN MUSCELEANU, București: Disponibilitate reflexivă, surprinzătoare, comunică deocamdată o stare de pură eferveșcență a comunicării. Mai exersați, timpul va alege; oricum, medicina nu este incompatibilă cu poezia.

GELU DIACONU, Bacău: Sarcastic și blăstemat în stil arheizant, deocamdată neîndrăzite alfel decît prin imperfecție. Mai trimiteți.

HAREY, București (15 ani): Dragă Harey, se întîmplă că, descoperind abia acum poezile trimise în lanuare, am regăsit câteva texte dintr-un grupaj pe care mi l-a dat, spre lectură consultativă, altcineva. Ce înseamnă asta? Înseamnă mai întîi că poemele se pot minie și se recunosc, ceea ce reprezintă o probă (empirică, e drept, dar cu atît mai prețioasă) a personalității, înseamnă, mai apoi, că li știu numele, dar nu-l voi divulga decît atunci cînd veți fi de acord să o fac (păstrăm deocamdată pseudonimul din „Solaris”). Mai bucură că am lăsat în relație directă, pentru că ești talentat și surprinzător de matur-complex pe o fîntă de 15 ani. Reținem: Fluturi și oameni, N-am nume, așteptăm un nou grupaj.

Fluturi și oameni

Luciditatea își caută fazașul prin mîile de simbur de sine din noi. / Un anume punct de pe traiectoria noastră dărează fluturii care stîc o-ă fost larvă, — și se opric. / Ceiați și că marim.

N-am nume

Pădure împletită redînd merele singurătății, / ascultă vocea pîii ce-și plîngă artele de apă / Și mă predas nopții ce-mi copleșic de cel verzi pe pereți / înșiră a necheză spîrgînd șoașea în bucăți ciătătoare

HAREY

Poem de dragoste

Îndrăgășii se bucură de fața / lui Verde împărat / mă oglindesc în peoștea / de cel verzi pe pereți / înșiră a necheză spîrgînd șoașea în bucăți ciătătoare

SILITRA D. DUMITRU, Tîrnăveni: Versuri remarcabile prin forță și coerență, prin originalitate vizuală. Încercăm și publicăm: **Poem de dragoste. Penelopa nopții, Hrană a singurătății.** Trimiteți datele personale și un nou grupaj.

MARIANA SIMONA ISTRĂTESCU, Adicanta (14 ani): Pentru „colaborare” și îndrumare pe text pentru stăruie este profesor de literatură română (înlocuitorul trimis acum sînt foarte modeste).

MELCESCU CATALIN-MARIAN, Cotmeana-

Înclecat pe un mele galopez / Irîgînd cortine / de îtrandfir săbatic

Penelopa nopții

Umbrele copacilor pedepșii / pe ziduri de ruine / împari cu igrasia / singurătatea nopților reci / Penelopa nopții / cu vealul țes / după aventura cu Apelo 13 / se lasă lătrată / și blestemată / de cel deabusat / searei puturoși în evoluție / aboară / deasupra pinzelor de păianjen / peste care rona dîmărie / cade ca un desăteat

Hrană a singurătății

Rămăs singur / în apartamentul / tip vagon / mă ebedeză destina / cinelei aruncat / în covorul mătarat / de moarte / mă lătră înna / pe care / ca ar trebui s-o lătra / dar cînd s-o lătra / stau cu ochii de tîne / stau mea rubinată / hrană a singurătății

DUMITRU D. SILITRA

ARGES (probabil corect): Mai puțin gramatică, ortografie corectă, textul de poezie clasică și modernă, și alia apoi grații la publicare.

ANDRU VĂRĂMBĂGAN, Buzău: La această text (pe care l-am apreciat, aceluși răspuns, trimiteți și altceva).

S.V. Abaria, Sava Victor Coman (Buzurești), Stocan Liliana (Târnava Mare), Gabriela M. (Alexandria), Bălană Răzvan Liviu (Iasi), Ruru Jan (București), Iana Maria (Cluj-Napoca), Baciu Iuliana (București), Basist Coman: NU.

Gabriela Negreanu

„Locul geometric”

Urmare din pag. 1

cheștinea națiunii și a Religiei, singurele lumi care ne-a scăpat și-a făcut de mai trimăz. Cum se vede, conflictul „românilor din transilvania cu cetele lor” s-a schimbat economic, reactiv și conflictul religios. Reactiv, în plus, conflictul lingvistic, cultivat cu înfoc în presa austro-ungară. Autor afirmații, filozofic diletant, dintr-un ziar al rușilor din Bucovina, conform căreia limba slavă a țărilor eligoase românești ar demonstra originea slavă a populației române. Eminescu le opune replica unui cunosător avizat al culturilor medievale: „Documentele regatului polon erau exclusivamente latine; e o urmare că Poloni să fi fost latini? Și nu ei descendenții ai romanilor pentru că în vîntul miez în familiile lor se vorbea latinește? Prentendinți, în pla-nul limbii, al limbii literare, intervențiile sale sînt bine întemeiate și documentate. Contactul cu Junimea va aduce unele modificări în gîndirea sa critică-literară. Lecturile din Kant, Schopenhauer, cum observa G. Călinescu, îl vor face să emită idei adesea contradictorii. Apriorismul kantian îl sugerează un subiectivism estetic: toate impresiile din jur trec prin individualitatea poetului, care le dă un chip unitar, original și înalt. Filozofia evoluționistă, în schimb, va privi unecori arta ca scop în sine, alături ca reflex al ideii, arhetului, al prototipului, care se reflectă întru o succesiune de individualități creatoare. Dar efectul cel mai puternic al acestor ani îl constituie concepția despre specificul naționalității. Este era cuceririi de originalitate operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate. Eminescu este conștient de originalitatea operă de artă (în demisia de la „Curierul de Iași” scrie că pe termen literar „termenul hotărîtor e talentul individual”, iar în 1882 remarcă „geniul individual, cum nu se află altul”) la violonistul Pablo de Sarasate.

O CARTE ADEVĂRATĂ DESPRE ROMÂNIA

Un moment de emoție frumoasă, fiecare întâlnire cu distinsul călător-publiscit, scriitorul HORST DEICHFUS din Republica Democrată Germană.

— Și ce scrie în carte despre această dragoste? — O să vedeți... — Si am văzut.

— Ceea ce m-a impresionat în mod conștient — pe lângă frumusețea peisajelor și nemăsurata ospitalitate prietenească de care ne-am bucurat de fiecare dată, este bogăția tradițiilor culturale din țara dumneavoastră.

— Vedeti, cartea mea nu și-a propus să fie o simplă carte de călătorii, ci a avut ca scop să vă prezinte o imagine de ansamblu a literaturii române.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță. La început nu eram sigur.

Volumul „Rapsodia română” de HORST DEICHFUS are 350 de pagini și a apărut la Editura Națională din Berlin, fiind ilustrat cu 45 de fotografii ale autorului.

Celelalte popasuri se mai numesc Tara Oașului, Bait-Mare, Surdești, Mara, Săpina, Moisel, Iasi, Berca, Muntii Bucegi, Râmnicu Vilcea, Goranu, Arcani, Loman, Sincraiu, Risnov, Rusci, Timișoara, Lenauehu, Sincraiu.

Popasuri de suflet... Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

Recent, s-a tipărit la Paris, la prestigioasa editură „Presses Universitaires de France”, colecția „Écrivains”, o nouă scrieră de sinteză aparținând lui Adrian Marino, personalitate de seamă a literaturii românești.

Dragos Morărescu: Peisaj la Cimpulung

JURNAL DE POET

Pilda unui destin

Revista editată de UNESCO în ultimul număr ne prezintă pe poetul francez René Char, plecat de curând din viață.

O fotografie ni-l arată ca pe un tânăr francez uscat și înțepit; alături de obrazul său cu fruntea brăzdată stau în tină trunchiurile a doi măslii seculari.

Dintre poezii de astăzi a fost poezia ce mai apropiat prieten al filosofului Heidegger; ca și acesta, legat de pădurea neagră, născut, René Char a fost legat toată viața de finitul Vancului din care și-a tras vloga scriurii său dens aforistic, dar limpede ca lumina.

Intr-un text apărut postum Heidegger mărturisește acest gând într-o formă în care îl vom redă în urmă unei convorbiri autuă cu René Char.

„După experiența noastră omenească și istorică, știu că tot ce este esențial și mare nu mai de aceea a luat naștere pentru că omul avea o Patrie și era înrădăcinat într-o tradiție”.

Patria și tradiția ca izvorul marilor creații ale omenirii până astăzi.

Un poet ce făcuse parte din rezistența franceză în timpul ocupației naziste și un filosof a cărui în această parte a lumii la sfârșit de mileniu la această concluzie de viață: nimic esențial și mare nu a apărut fără Patrie și tradiție.

Apoi René Char a vorbit despre primele zile de dezrădăcinare. Despre acuma lui Provence amenințată cu poluarea în urma apariției acolo a unor baze de rachete.

Omul este creator ca fiind înrădăcinat într-un loc topos, numit Patrie. Cei mari plecând dintre noi ne lasă această moștenire: Patria și tradiția, sit-vom păstra și creștea moștenirea cea care stătem sărită și și marilor spiritalități ai sfârșitului de mileniu, al doilea al Logosului intrupat în istorie?

Ioan Alexandru

REVISTA STRĂINĂ

ROBERT SABATIER, NĂSCUT ÎN ANUL 1921, ESTE UNUL DINTRU NUMELE CARE MAI BUNE ALE culturii franceze contemporane.

„Cine l-a ucis pe Palomino Molero?” este istoria unui tragediant individual, care începe să scrie în 1950 și se opune mecanismului corupției colective într-o țară cu regim totalitar.

„ACTRIȚA ITALIANĂ MONICA VITTI A MURIT, LUNDI-SI SINGURĂ VIATA. Avea cincizeci și șapte de ani. Pe numele său adevărat Maria-Luiza Costelli, ea s-a născut la 2 noiembrie 1931. La 35 ani...”

„Acesta este începutul unui mai lung articol publicat în cotidianul parizian „Le Monde” de la începutul lunii iunie. O zi mai târziu, publicația cunoștea publicată a trebuit să revină cu o dezmințire sub titlu: „Falsă moarte a Monicăi Vitti”.

„Roma vestea a fost calificată drept „clamarosul infornic” (accident nefertic) și s-a făcut mult zgomot în jurul lui. „Le Monde” a încercat să-l apere pe cel de la „Le Monde”, publicând un editorial în care scria că datarea lui „Le Monde” Monicăi Vitti a avut privilegiul să-l dea seama de modul în care este apreciată activitatea sa artistică de o viață, lucru care nu l-ar fi putut afla în timpul vieții.”

„CUM S-A AJUNSA LA PUBLICAREA ACESTEI INFORMAȚII? „Era oara nouă și luminate când un barbat, înmormântat în dictatura stenocondiționată a noastre triste veste, scrie „Le Monde”. El telefona în numele domnului George Baume, managerul la Franța al actriței italiene, un impresar foarte cunoscut și apreciat. După garanție, cei care vorbeau ne-au oferit numărul său de telefon. La ora cind încă mai căutam numărul de telefon al domnului Baume, paginile ziarului nostru deja tipăreau năruia tabloului determinat încă iar modelul cădea cu capul în jos pe pinză și creștea în centrul proaspăt al iluminării.”

„Era deja dimineață și tu imi zimeai din portret. În românește de Maria Urbanovici

LEONID FROLOV, SCRITOR SOVIETIC DIN GENERAȚIA DE MILO, este un autor de proză scurte. Numele lui a apărut pe un număr important de volume de nuvele, schițe și povestiri cu tematică foarte variată.

„FURTURA ZBURĂTOARE” se constituie într-un model de destin, autorul reușind să ne înfățișeze un tablou veridic al lumii pe care o descrie și pe care o cunoaște în profunzime.

MARIO VARGAS LLOSA este unul dintre numele de cea mai mare rezonanță în literatura latino-americană contemporană. Alături de Marquez și Cortazar este cel mai tradus dintre scriitorii marii continente sud-americane.

„MARELE SCRITOR SUEZED ARTUR LUNDQVIST, NĂSCUT ÎN ANUL 1906, MEMBRU AL Comitetului suedez pentru acordarea Premiului Nobel pentru literatură, a publicat de curând cel de al 80-lea său volum. Este un roman, cel de al 8-lea roman al său, care se numește „Habylon” și în care scriitorul descrie stăruirea celebrului agent de timpuri vechi lui Nabodonosor al II-lea.

Romanul scrie într-o limbă suculentă, peștrită și bogată a poeziei lui Lundqvist, este o frescă sugestivă a vieții societății babiloniene, în special a celei de la curtea lui Nabodonosor, a miturilor, zellor și eroilor acelor vremi, în Babylon și în Sumeria. Călătorul are ocazia să facă cunoștință cu realizările arhitecturii din vestitul oraș-cetate, cu celebrul turu despre care toată lumea vorbește, dar foarte puțin știu ce a fost și ce a însemnat în realitate.

În același timp, Lundqvist ne prezintă și viața oamenilor simpli ai Babylonului, obiceiurile și tradițiile, viața animată a bazazelor, orăzandele aduse zellor, drama celor aruncați de vii în groapa cu lei.

„ADOPTAȚI CĂRȚI, SALVAȚI MOȘTENIREA NOASTRĂ LITERARĂ”, acesta este textul splan pe un futurag pe care îl primim toți cei care frecventează bibliotecile din complexul de la British Museum. Pe futurag mai scrie și faptul că British Library dispune de mai mult de 14 milioane de cărți dintre care un număr impresionant sunt cărți rare.

Sumele prevăzute pentru conservarea fondului de carte de la British Library este de 2 milioane de lire sterline în fiecare an, dar ele sînt departe de a satisface nevoile restauratorilor. În această situație, conducerea bibliotecii a găsit cu cale să este înțeleptă ca pentru salvarea volumelor din dotarea acesteia să se adreseze publicului, cu deviza de a cumpăra și adevărată care areia că și sînt salvatorii tezaurului literar de la British Museum.

Cum se poate realiza practic chemarea aceasta? În cazul că un cetățean sau un grup de cetățeni donează bibliotecii suma de 200 lire sterline, aceasta primesc o adeverință care areia că și sînt salvatorii volumului cutare sau cutare. Volumului respectiv i se atasează o fișă pe care este înscris numele celui care a contribuit la salvarea lui.

În plus, de două ori pe an sînt organizate expoziții cu cărțile astfel restaurate, la care sînt invitați toți cei care prin seful lor au contribuit la salvarea tezaurului literar de la British Museum.

„MARELE SCRITOR SUEZED ARTUR LUNDQVIST, NĂSCUT ÎN ANUL 1906, MEMBRU AL Comitetului suedez pentru acordarea Premiului Nobel pentru literatură, a publicat de curând cel de al 80-lea său volum. Este un roman, cel de al 8-lea roman al său, care se numește „Habylon” și în care scriitorul descrie stăruirea celebrului agent de timpuri vechi lui Nabodonosor al II-lea.

Romanul scrie într-o limbă suculentă, peștrită și bogată a poeziei lui Lundqvist, este o frescă sugestivă a vieții societății babiloniene, în special a celei de la curtea lui Nabodonosor, a miturilor, zellor și eroilor acelor vremi, în Babylon și în Sumeria. Călătorul are ocazia să facă cunoștință cu realizările arhitecturii din vestitul oraș-cetate, cu celebrul turu despre care toată lumea vorbește, dar foarte puțin știu ce a fost și ce a însemnat în realitate.

În același timp, Lundqvist ne prezintă și viața oamenilor simpli ai Babylonului, obiceiurile și tradițiile, viața animată a bazazelor, orăzandele aduse zellor, drama celor aruncați de vii în groapa cu lei.

și să o fac cunoscută cititorilor din patria mea, Republica Democrată Germană. Am vrut să înțeleg și să-i conving și pe alții de faptul că oamenii de aici sînt în unele privințe altfel decît în țara mea, că și gîndesc unor altfel, trăiesc, muncesc, visează și se distrează altfel, dar că acest alt fel — raportat la noi, mi s-a dezvoltat treptat în toată generoziitatea lui care m-a îmbogățit și mă îmbogățește încă. Mă gîndesc, de pildă, în acest context, la frumoasa și stîlă de surprinzătoare meditație a lui Lucian Blaga, care observă faptul că tărîmul român jubeste și cultivă în realitate, în viață și în arta sa ornamentală o geometrie liniară, ci în (arta lui Lucian Blaga) li apare de fapt aproape ca o obsesie, de vreme ce întodeauna se înfruntă în această succesiune a ordinelor liniare să intervină o imprevizibilă dezlănțuire de la linia dreaptă tocmai atunci cînd o crezi mai desăvîrșită.

Prin comparație, evident, opțiunile ornamentale din arta altor popoare par astfel elaborate, lipsite de spontaneitatea improvizată.

— Dumneavoastră improvizată? — De pașprezece ani citesc literatură din și despre România, primesc reviste și alte publicații românești, vizitez în fiecare an locuri noi — așa că mă aflu în situația de a fi scris o carte în care în deplină cunoștință am făcut o înțelegătoare — în cunoștință de cauză față de ceea mi-am propus, adică... Unul din scriitorii de seamă din țara mea, Ervîm Strittmatter, obișnuia să spună, de altfel, că poți cunoaște și povesti adevărul numai dacă rămiți tot timpul cu picioroarea pe pămînt.

— Un pămînt numit România este titlul unui frumos volum al marelui nostru poet Nichita Stănescu...

— Cartea mea ar fi putut avea același titlu. Dar nu este vorba numai despre carte, aici.

— Într-un anumit rînd, care de noi din țările, și-a intitulat articolul publicat, după vizită „Un fragment de România la Halle”. Și, într-adevăr, n-a greșit; cămă în care locuim, este, datorită mie și soției mele, o adevărată colecție de obiecte reprezentative din România, cu precădere din țara noastră populară, dar și cărți, albume, romane, povestiri, poeme și discuri cu muzică românească. Pe noi ne vizitează adesea grupuri de turiști sau delegați aflați cu treburi oficiale în regiune și care vin din diferite centre industriale, mă rog, în școli, instituții de învățămînt superior. Noi le vorbim cu drag despre această țară și despre comorile ei culturale. Iar cite unul din oaspeții crede la început că eu și soția — cu această dragoste mărturisită pentru România, ne-am trece chiar de aici.

— Am scris, prin urmare această carte despre etnografie și istorie, despre datini și folclor, despre artă, despre literatura românilor. Am scris despre primirea prietenească. De fapt, am scris o carte despre vuloarea dragostei de omnia din România, căci tot din țara noastră sînt puțea astfel să înțelegem mai bine România și oamenii săi. As dori ca prin cartea mea să fie adincită mereu mai mult prietenia dintre țările și popoarele noastre.

— Mulțumesc.

— Și ce scrie în carte despre această dragoste? — O să vedeți... — Si am văzut.

— Ceea ce m-a impresionat în mod conștient — pe lângă frumusețea peisajelor și nemăsurata ospitalitate prietenească de care ne-am bucurat de fiecare dată, este bogăția tradițiilor culturale din țara dumneavoastră. Toate aceste mărturii care au rămas impresionant de vii în toate statele și în toate orasele pe care le-am văzut.

— Vedeti, cartea mea nu și-a propus să fie o simplă carte de călătorii, ci a avut ca scop să vă prezinte o imagine de ansamblu a literaturii române.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță. La început nu eram sigur.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

— Cind am venit pentru prima oară în România în anul 1974, ca oaspete al Uniunii Scriitorilor, cineva mi-a prezis că voi reveni cu siguranță.

LIRICĂ POLONEZĂ

B. CHORAZUK Ceasornicarul luminii — fragment —

Ne plimbăm. Conversăm. Cufundați în propria noastră strălucire. Privesc evoluția ei cu o nesfârșită oboseală. Prin urcări pe spirala dialectică. Văd mai jos, sub mine un creier inflammat. Călătoria singurează din necesitate. Moaște umanismul. Trecese axiologile. Civilizația se clatină pretutindeni în același timp.

JERZY HARASYMOWICZ Crepuscul

O zi întreagă m-am înfrunsat căprioarele sub pământ, creșea în mine. O zi întreagă am căutat chipul tău de aur pădure de fag! Am ațins mania auzurii a spațiului salvat în tăcuta puzderie de stete deasupra Poloniei.

Curtea veche

Noaptea, luna se odihnește pe podea, și pare-ai lumina o platasă. Pămînt slăbit, dorm de veacuri, privești din portrete ca din calești. Cu spada scriu inițialele sufletului, creșea în aer și aerul singurează. Pe coridor ei încep să coboare. Nu, e doar strigatul bufniței acolo în pod și tu pe umerii mei și părul tău dormiți ații de blind.

EDWARD STACHURA Compoziție

Aparțineam cindva grădinilor suspendate cu intrare etruscă și înaltă.

Femeile atunci erau leșese ca riurile și în degete aveau moliucuna divanurilor persane. Spre fîntînă se ațungea pe jos sau pe spinarea leșicilor iar setea o cunosteau doar izvorul și vasele catecumenilor. fructele și cerul se coteau aproape că nu trebuia să te ridici pe virfurii ca să le atingi.

Noaptea jucam domino cu stetele pentru menținerea purității sau pentru o linară vulpe.

Uneori pierdeam din mărînimle.

Metamorfoza

Convosiale de nori negri se înfruntau devenind din ce în ce mai negri precum căli frigieni din infricoșoatarele tabunuri înaintea tabloului determinat încă iar modelul cădea cu capul în jos pe pinză și creștea în centrul proaspăt al iluminării.

Era deja dimineață și tu imi zimeai din portret.

În românește de Maria Urbanovici

URSZULA KOZIOL Linogravură cu paranteze

Riul nu curge. Pe pămînt toate apele sînt stătătoare. Pasărea nu zboară. Lumea întreagă a-ncremenit în rame. Valurile nu mai lovesc malul, toate malurile sînt fluide. Tot ce e călător din adineul somnului încet se ridică, dar tot mai greu își găsește echilibrul — pe balanța arilor de rînduică se cîntărește destinul zilei.

FELIKS NETZ Zăpada

Pină la urmă și zăpada-și pierdu nevinovăția cînd peste ea, cu zgomot trecură păsări negre.

Și chiar dacă o vor răzu cu cuțite în fiecare dimineață, chiar dacă o vor acoperi cu sare, această sare va pătrunde dureros în rani cicatrizate.

Și chiar dacă vor aduce sute de vagoane cu zăpadă din îndepărtată provincie chiar dacă o sută de mariori vor semna certificatul purității —

— aici, zăpada niciodată nu va mai fi nevinovată.

MAREK WAWRZKIEWICZ E noapte

E noapte. Dormi precum o ramură în șuvoiul îngust al vîntului. Iar visul e nor alb de cenușă peste panta năzuțel, peste peretele abrupt al pădurii.

E noapte. Lăcu — cuib încercat cu stete tinere. În rîpa nisipoasă au tăcut rîndulele. Ca o pinză cenușie, roua pe să răchii se scurge.

E noapte. Respirație adîncă. Precum țărerea păsărilor, Precum răsăritul ce se va ridica din apa liniștită și va trezi ramura adormită în vînt.

E noapte. Și singele îngină încet întuneceatul său cîntec.

ALEKSANDER NAWROCKI

Iubire — lac în care înflorește regretul frumuseții, cînd că zăpada, peste stetele defrișate ale coplărilor, peste orasele de după război, pină ce apare femeia, — prețeliți al visării în seara fărâ de arbori, în care lacul își caștă sufletul.

Traducere din limba polonă de Valeriu Butulescu

Wacław Taranczewski: „Natură statică”

SPORT Derby-ul de trap '88

Un prieten mi-a dăruit o creangă de vîșine cum n-am mai văzut din verile coplării și mi-a zis: vino cu mine la Hipodromul din Ploesti, la derby-ul de trap — cea mai de seamă alergare de peste an a trapașilor în vîrstă de patru ani. Am dat explicația asta, imi cere iertare, pentru ageamii, care sînt și cei mai norocoși cîștigători, cit și pentru cei ce nu știu că lucrera are floarea albă, iar trifoilul, roșie.

Spre deosebire de stadion, unde te poți duce ca să vezi și giste jumulte de mult, în satul meu de cîmpie, o familie de pâlăi, gîsind gîștele tăvălitate pe bătătură, bete de boștină, le-a crezut moarte și le-a smuls penele pină la ultima, lăsîndu-le să umble în pielea goală pe uliți, spre bucuria mijlorii. la hipodrom mergi cu capul înfășurat în țesătură de aur. Unii vin ca să privească dezlănțuirea armoniilor în succesiune, căci nu găsesc alt animal mai frumos decît calul, mulți merg și pentru ca să joace și să eștice, și-nainte plecării calilor de cursă, mai ales cînd sînt plimbaiți la promincă, scărțila (șe-plină de nuduri de argîn). (Fac sau nu fac parte din gloata lor? Fac.) Milionarii de duminică, dacă-mi dați voie să vă aduc aminte cîntecul ăla frunțese sub steagul căruia am bătut eu adeseori pingeașă spre Longchamp, pe cînd în suflet și-au departe în fundul inimii stăruia îndemnul Măicelii Smara? școală, muncă mai năinite, ea ne face buni, cu minte — îi dădea mina, fiindcă pe vremea ei nîncea cu căratele și era plătit în poli aur.

Pentru cine iubeste cali cum îi iubesc eu, hipodromul e o lume de vis, un promontoriu de pe care te arunci cu capul în valurile Dumării cu să scoți mereu roșii din gura centaurului.

Duminică, derby-ul a fost cîștigat de armăsarul Ager, din Bavaria și Aldina, conștus de antrenorul V. Pătrașcu — cămășă albăstră, mince!

Fănuș Neagu

roșii, fîchie albă. Favoritul meu, antrenorul Gică Tănase, cîștigătorul a cel puțin șapte cravașe de aur (de două ori premiul ăsta l-am înmînat personal) a venit pe locul al treilea. Și pentru că mîșasem totul pe el, m-am dus la grîi, în timp ce-l încornam pe Pătrașcu și i-am zis: dragă Gică, aștăzi ei vor minca găina și noi doi cotocodăim? Nu contează, mi-a răspuns, noi doi vom ști totdoana de unde izvoraște Prahova. Dumneavoastră știți? Ei bine, firul ăla de apă ațit de des înfîlțit în cîntec, dar care, la revărsări, cum s-a întimplat chiar în ziua derby-ului de trap, rupe poduri, rupe calea ferată și înecă vîrării, izvoraște la Predeal, foarte aproape de gară, în curtea regimentului de vînători de munte.

Dacă s-ar fi pariat pe cunoștințele geografice, mă întorceam la București prin Pasul restaurant Pescăruș, așa m-am întors murmurînd replicii timpide din atîtea și atîtea filme autohtone: — Mi-a spus Didina... — Care Didina? — El, Di-di-na. — Aaa, Didina!

Totdoana alergării de cal atîng, în sufletul meu, mărăția furtunilor de vară. Privindu-le, se face că un popor de eocori a pus aripă lîngă aripă, umplînd gurile de la virfurii cu lăstuni și rîndunele și-au format în cer un cort albastru prin care nu mai poate răzbi ploaia, ei numai curcubent ca să citească, cu ochi magici, nume de cai venind din poveste: Electric, în, Inima mea, Badae Petre, Jar Pîița, Avanti II, Cartusel, Fanfara, Vivat, Ostanda, Avanti K, Văzduh B, Lălin, Fedora, Montecarlo, Musme, Luntrea, Arena, Talion, Fănișor, Hedera, Freya, Copila etc. etc.

Deci, conducătorii la start, întîndei benzile, încetați jocurile!

Luceafărul

Revistă editată de UNTUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunteletă Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), A. I. Zăinescu (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 96 Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC